

British Embassy
Ankara

AKILLI MOBİLİTE ÇALIŞTAYI

17 Ocak 2019

Prof. Dr. R. Nejat TUNCAY

OKAN UNIVERSITY
TTIS

TRANSPORTATION TECHNOLOGIES AND INTELLIGENT AUTOMOTIVE SYSTEMS
APPLICATION AND RESEARCH CENTER

R. Nejat Tuncay

OKAN ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

İlk çağlardan beri ulaşım, İnsanlığın en önemli uğraş alanlarından birisi olmuştur

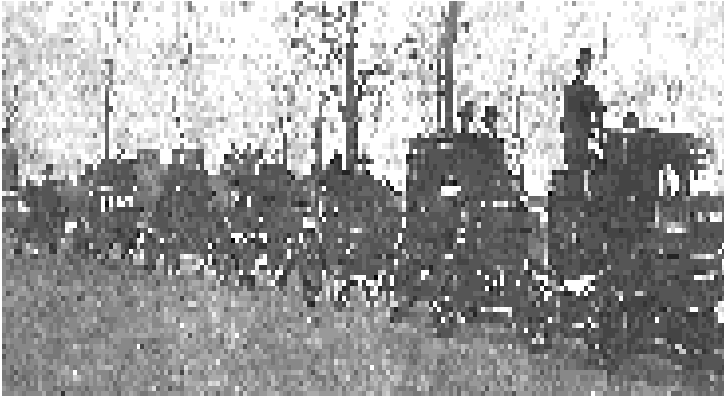
EV (Elektrikli Araçlar) Kısa Tarihçe

- 1832: İskoç Robert Anderson şarj edilemeyen pil ile beslenen ilk elektrikli aracı geliştirdi
- 1834: Thomas Davenport bataryalı ilk elektrikli aracı geliştirdi
- 1859: Gaston Plante şarj edilebilen kurşun-asit bataryayı keşfetti.
- 1881 de yandaki elektrikli taşıt, Fransız Gustave Trouvé tarafından üretilmiştir. 16 km'lik seyahat mesafesi ve 15 km/h'lık hızı ile at arabalarının performansına yetişemeyince halkın ilgisini çekmedi.
- 1889: Thomas Edison nikel alkali bataryası olan EV yaptı.

EV (Elektrikli Araçlar) Kısa Tarihçe

- 1897 de ilk ticari uygulama olarak New York şehir taksileri Electric Carriage and Wagon Company tarafından çalıştırılmaya başlandı

New York City Electric Taxis

R. Nejat Tuncay

NEDEN ? 19.cu Yüz Yıl Sonu ve 20.ci Yüz Yıl Başlarında satılan otomobillerin çoğu **Elektrikli** idi ?

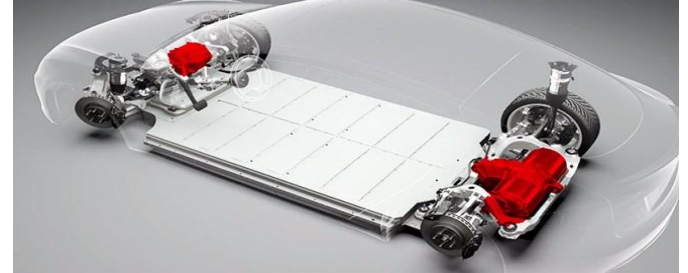
NEDEN ? 1920 den itibaren elektrikli araçlar piyasadan çekildi ?

Bu Günlerde **NELER OLUYOR ?**

ELEKTRİKLİ ARAÇ ÇAĞI GELDİ Mİ ?

- Performans (Verim, Hız, Moment, ...) (+)
- **Maliyet (ilk yapım (-) + İşletme (+))**
- **Menzil (-)**
- Basitlik (+), Bakım (+)
- Çevre Dostu ? CO₂, NO_x, Atık Geri Kazanım (+)
- Bilişim Çağına Uygunluk (+)

- İçten Yanmalı Motor + Aktarma Organları + Egzoz (1400 bileşen) + Yakıt Deposu
- EVise Elektrik Motoru + Güç Elektroniği + Basit Dişli Kutusu + Batarya

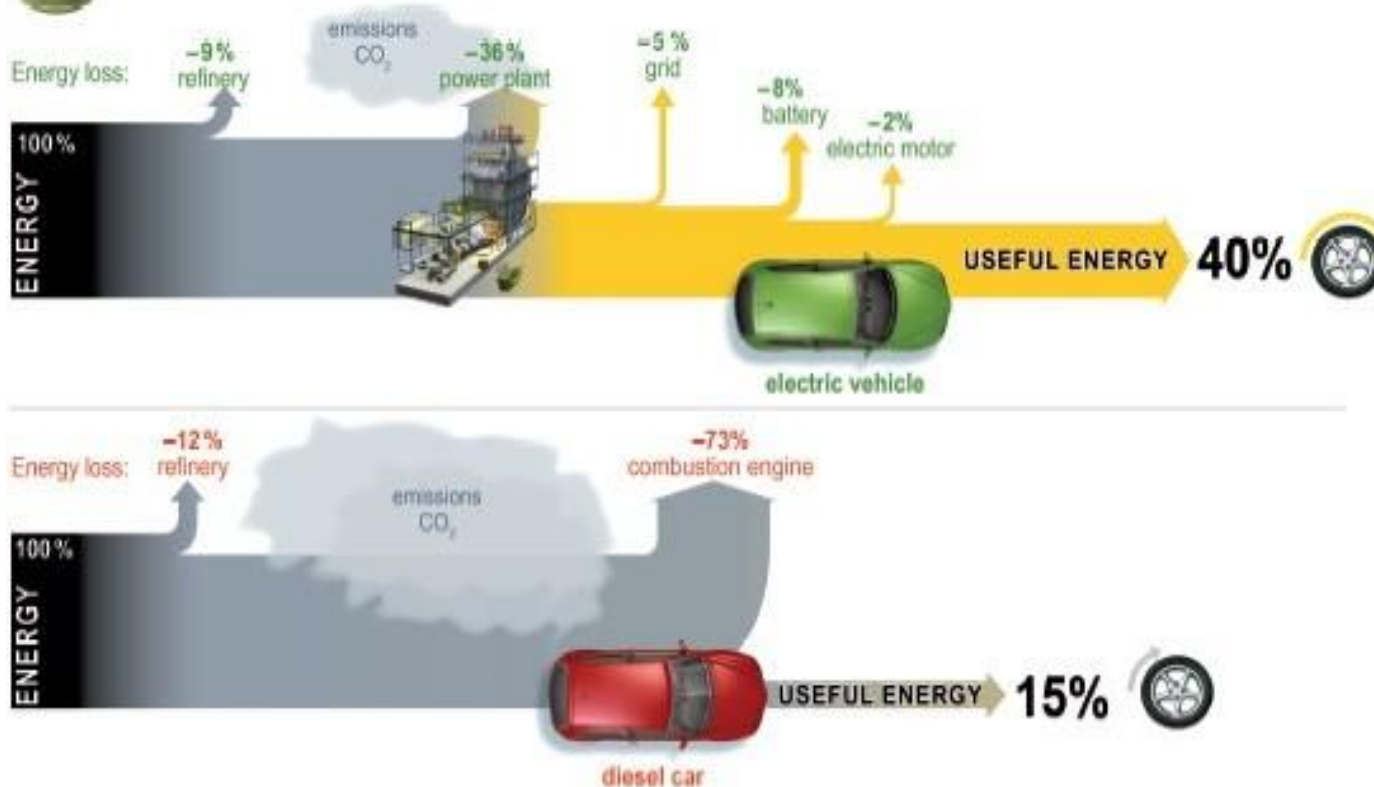

- **Karşılaştırma**
  - Elektrikli itki sistemi çok basit ve performansı üstün.
  - Verimi yüksek (kuyudan tekerleğe)
  - Batarya enerji depolama yetisi sınırlı. Ancak hacim , ağırlık ve fiyat olarak iyileşiyor.
  - CO₂ ve NO_X salımı çok düşük (Elek üretim kaynakları göz önüne alınarak)

Pour the fuel in the power plants, not in the cars tank!

Comparison of well-to-wheel efficiency diesel car vs. electric vehicle

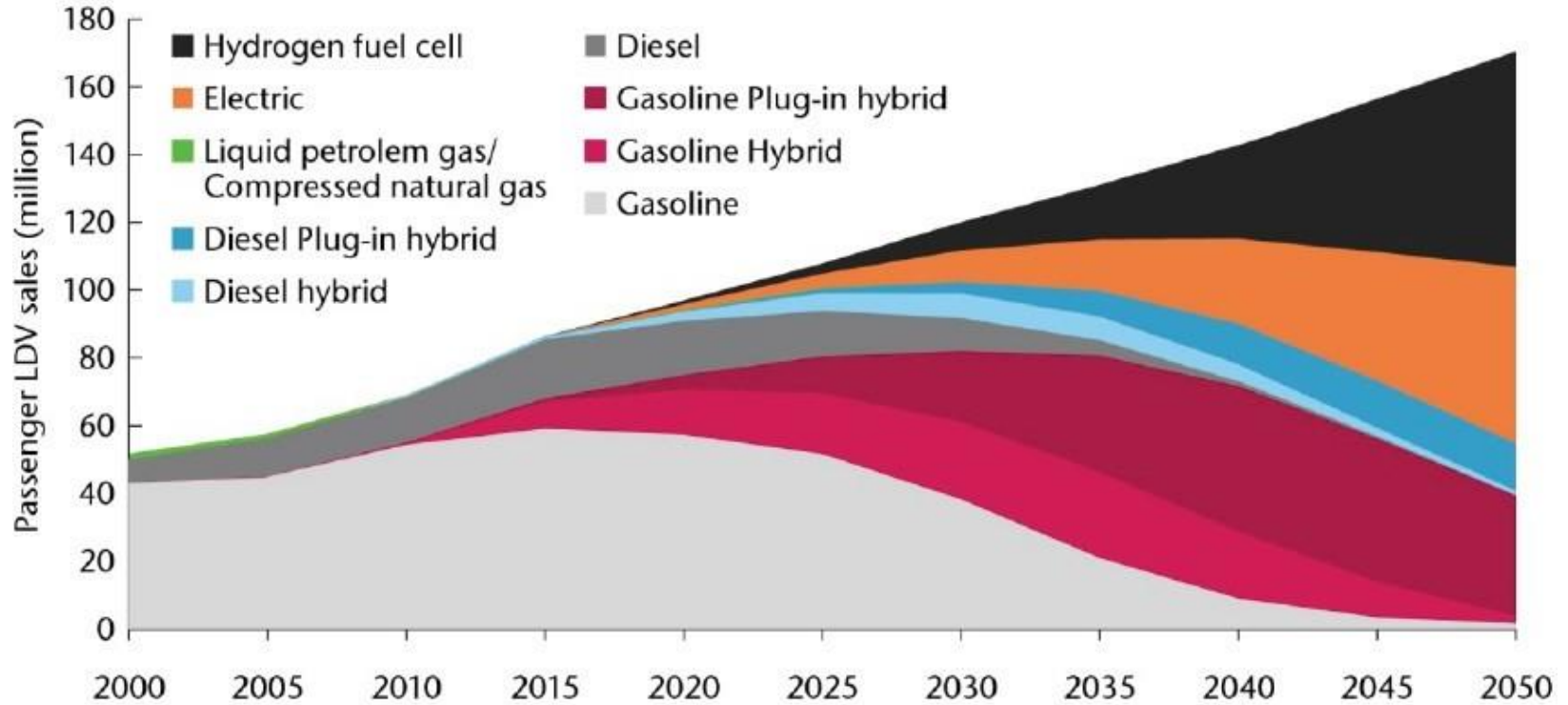

Sources: KWO; Why sustainable mobility must be electric?, EET-2008 - Geneva - 11th - 13th March 2008

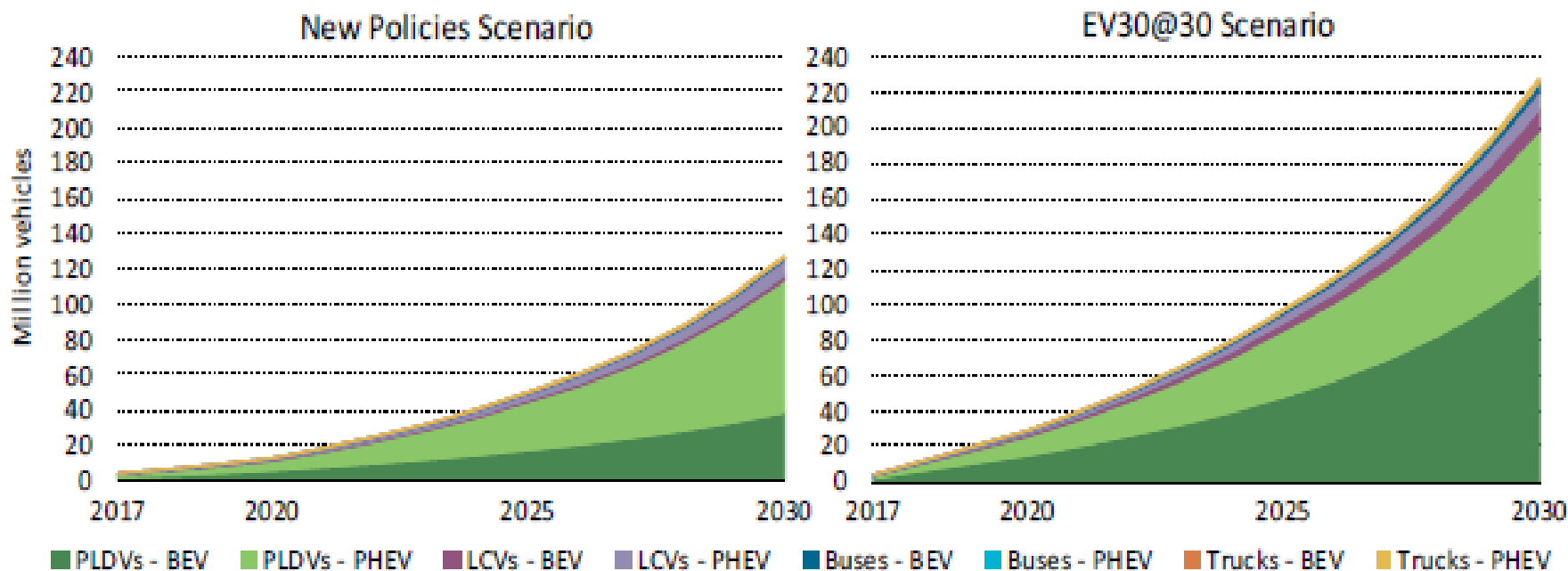
Efficient mobility Michael Kaufmann, Deputy Director SFOE, head of the SwissEnergy programme; EET-2008 - Geneva - 11th - 13th March 2008

Elektrikli ve Hibrit Elektrikli Araç Satış Öngörü Değerleri (IEA 2009)

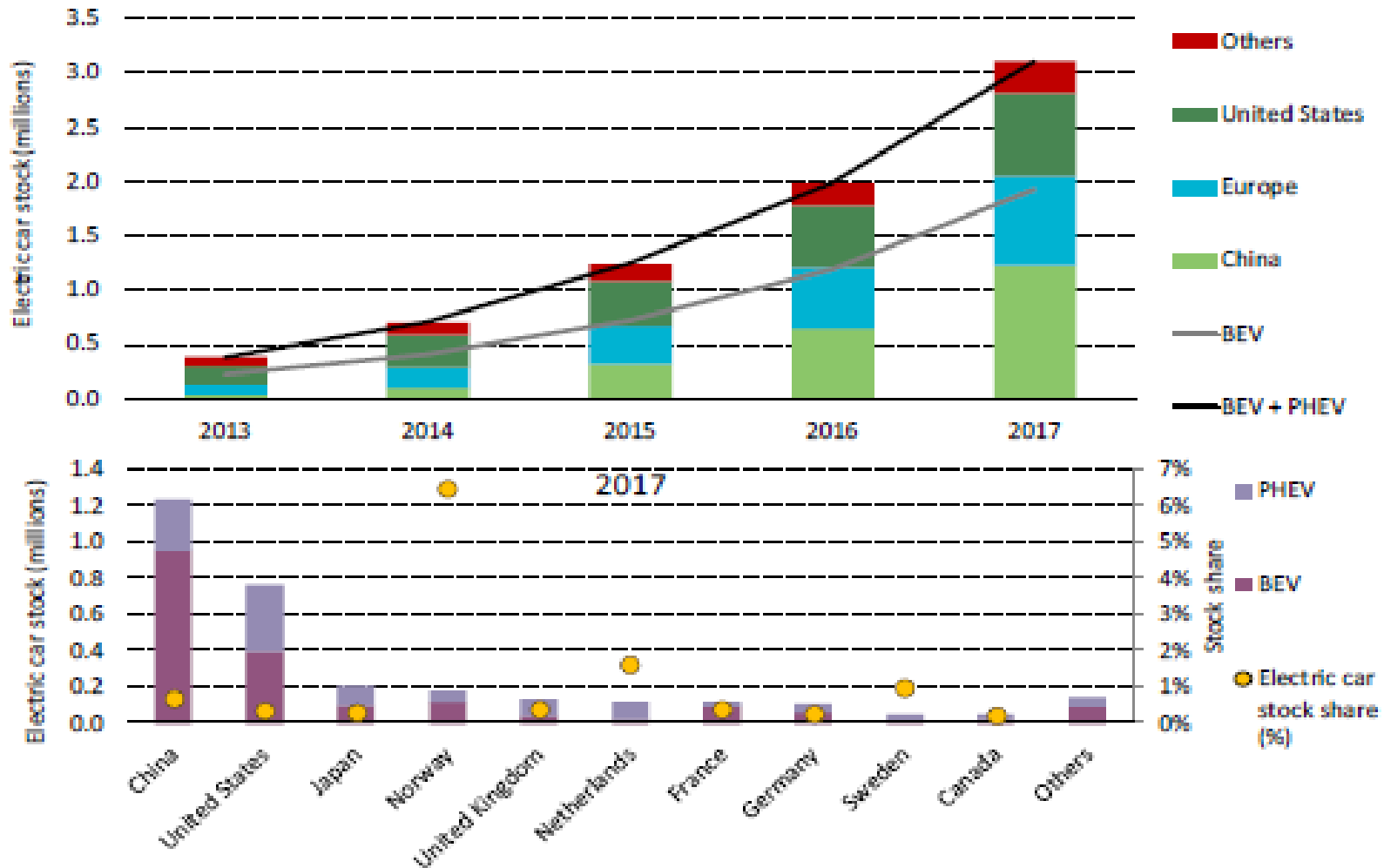
Elektrikli ve Hibrit Elektrikli Araç Satış Öngörü Değerleri (IEA,2018)

Notes: PLDVs = passenger light duty vehicles; LCVs = light commercial vehicles; BEVs = battery electric vehicles; PHEV = plug-in hybrid electric vehicles.

Source: IEA analysis developed with the IEA Mobility Model (IEA, 2018b).

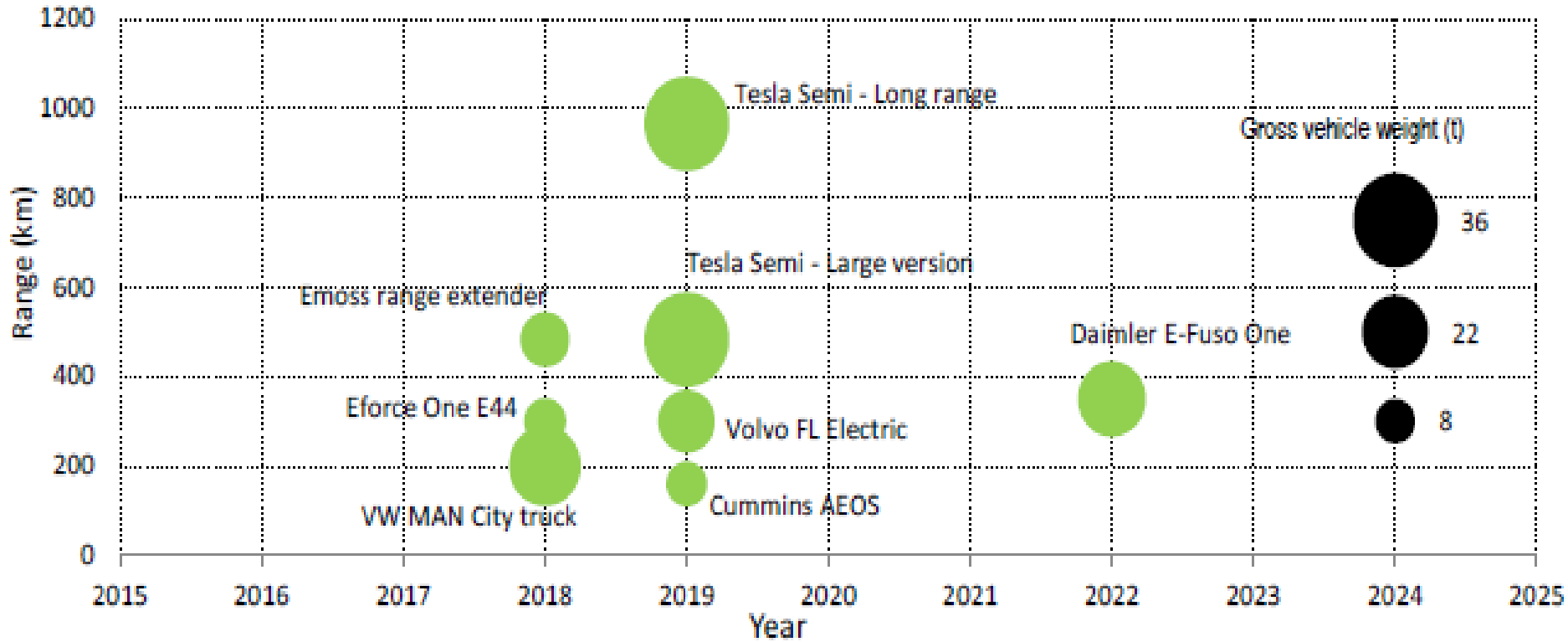
Elektrikli ve Hibrit Elektrikli Araç Değerleri (Global EV Outlook 2018, IEA)

- 2030 yılında dolaşımdaki elektrikli araç sayısı 240 milyon ile toplamın %14 üne ulaşacaktır.
- Önümüzdeki 2 yıl içerisinde 340 yeni Elektrikli Araç modeli piyasaya çıkacaktır. (Mc. Kinsey, Kersten Heineke)

Ticarileşen Elektrikli Kamyonlar >15ton

(Global EV Outlook 2018, IEA)

İçten Yanmalı Motorlu Taşıtları Yasaklayacak Ülkeler

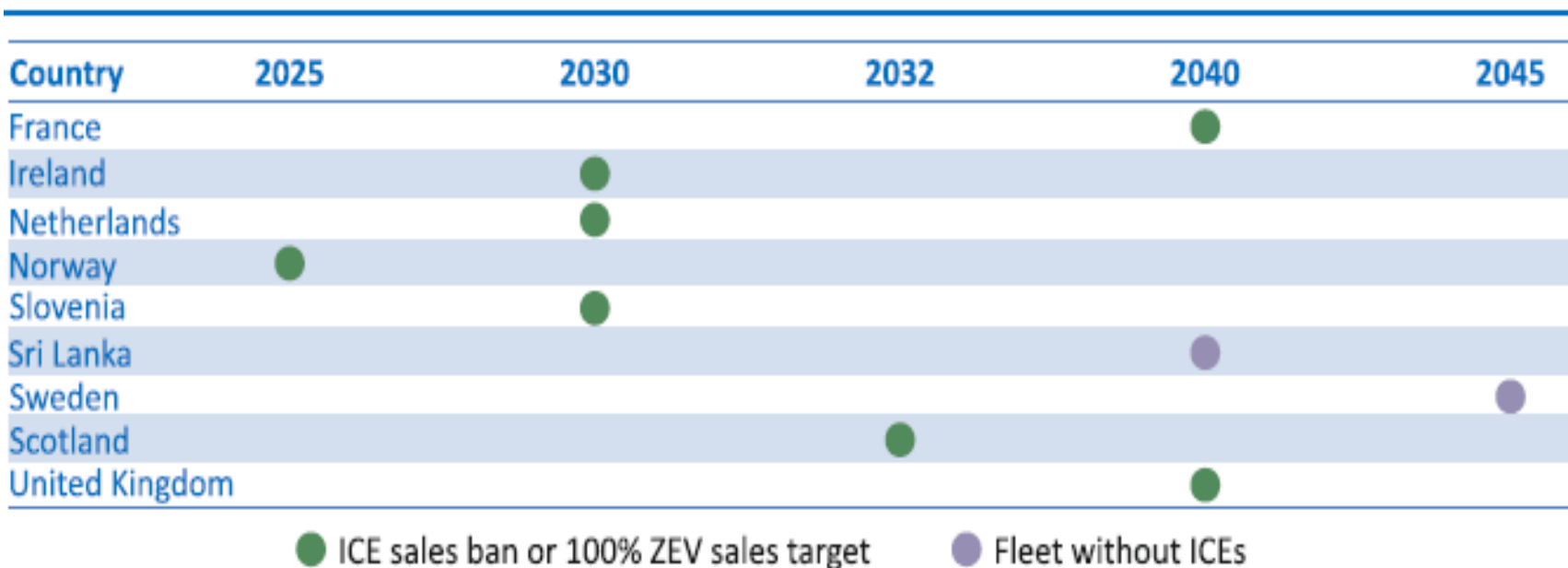
(Global EV Outlook 2018, IEA)

Global EV Outlook 2018

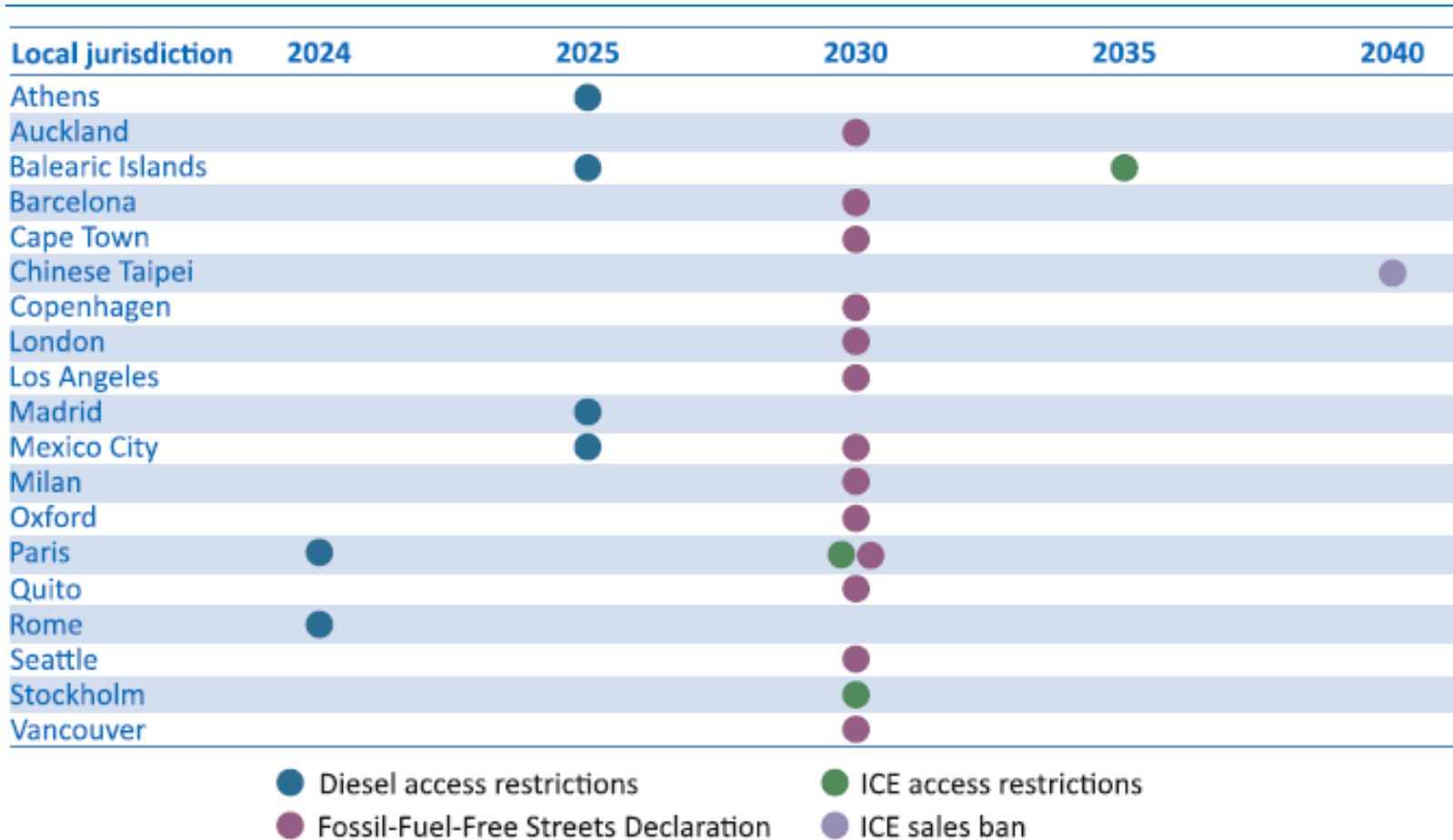
Towards cross-modal electrification

© OECD/IEA 2018

Table 2.3 • Announced sales bans for ICE vehicles

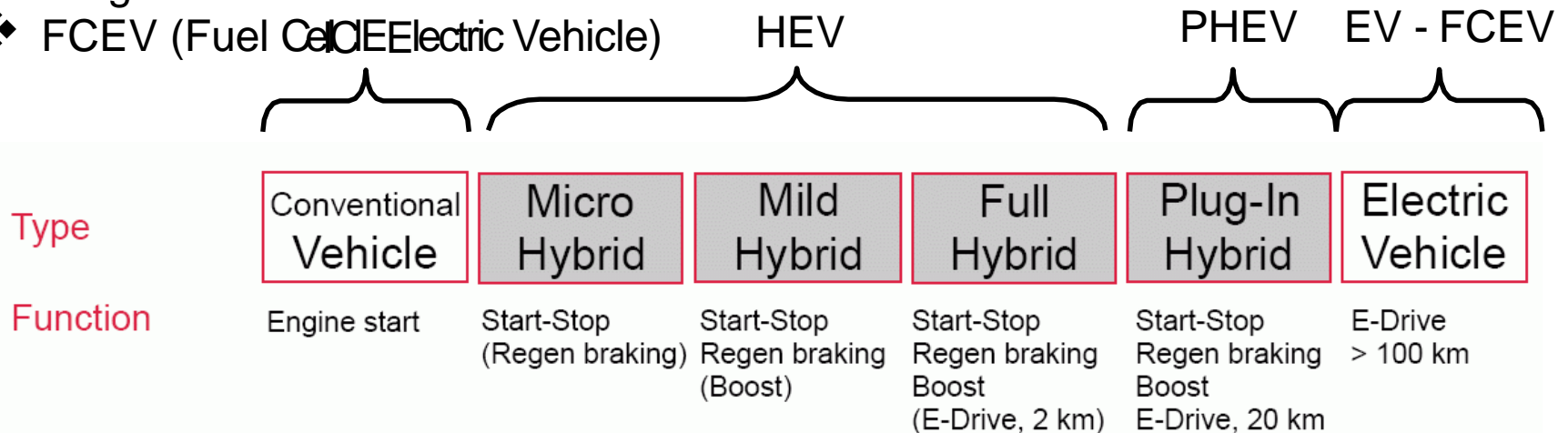

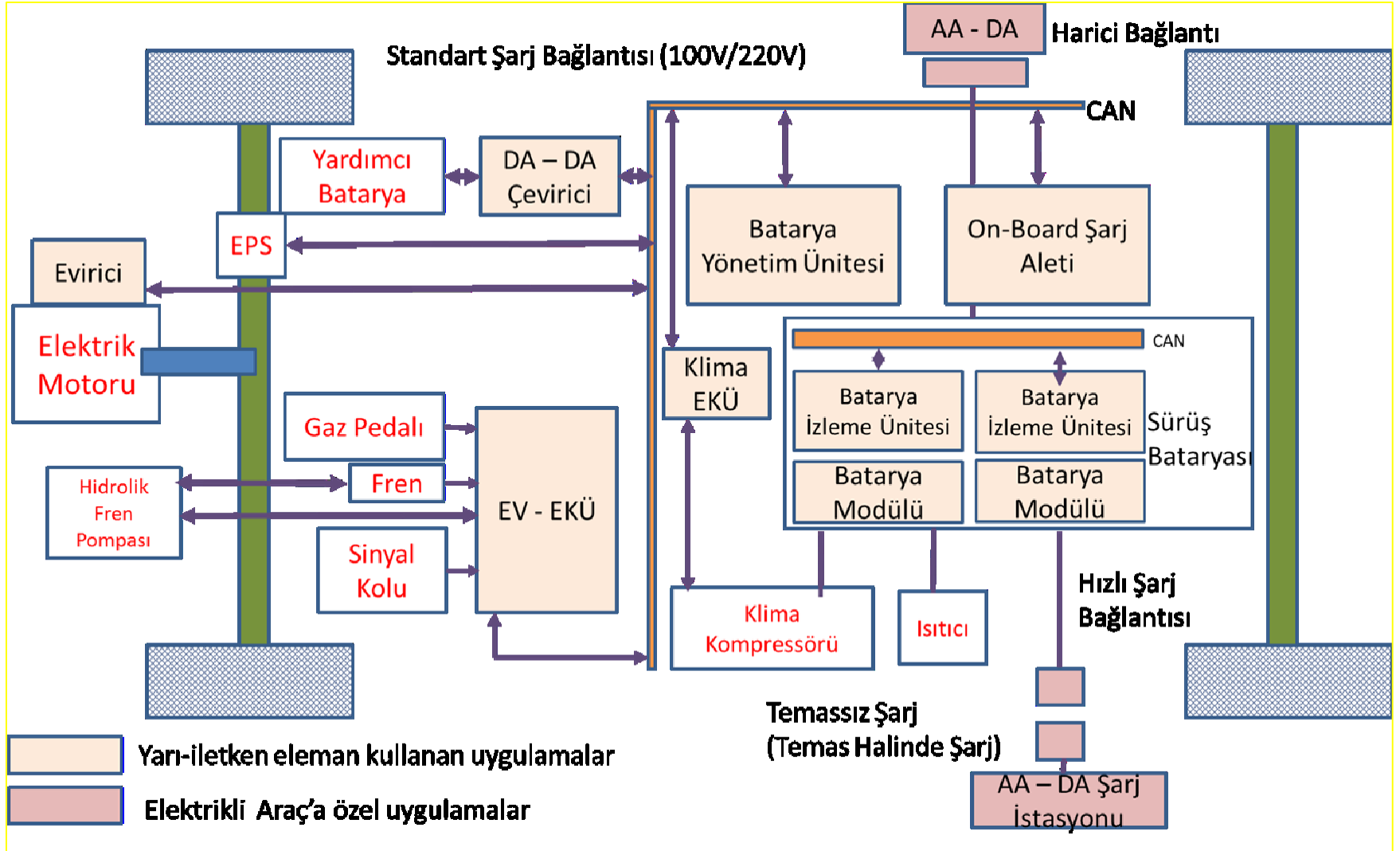
Yerel Yönetimler Yasak Getiriyor

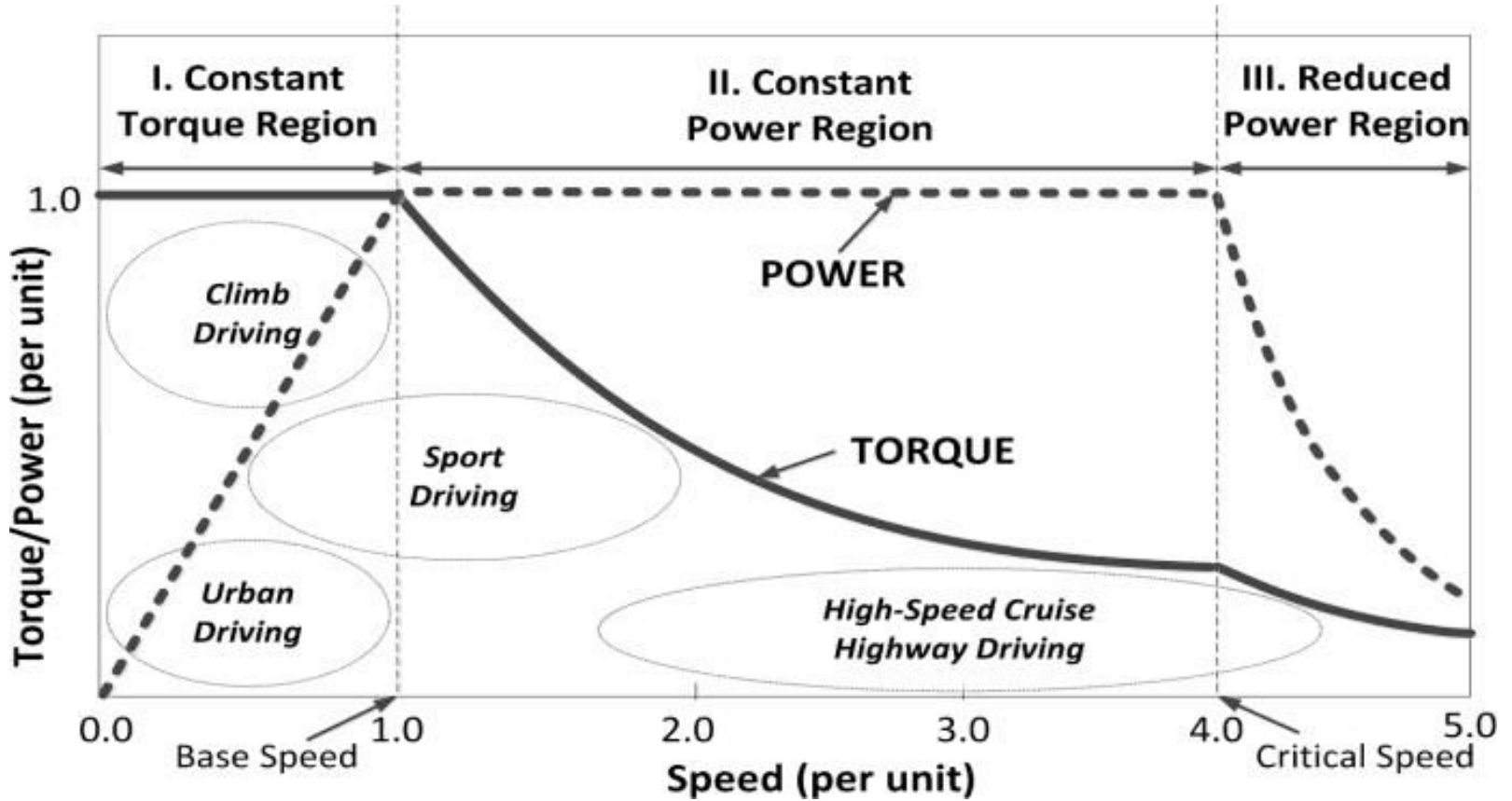

Classification of the vehicles:

- ❖ ICE (Internal Combustion Engine Vehicles; Gasoline, diesel, biofuel, hydrogen, CNG etc.)
- ❖ HEV (Hybrid Electrical Vehicles)
- ❖ PHEV (Plug-in-Hybrids)
- ❖ EV (BEV – Battery Electric Vehicle)
- ❖ Range Extender EV
- ❖ FCEV (Fuel Cell Electric Vehicle)

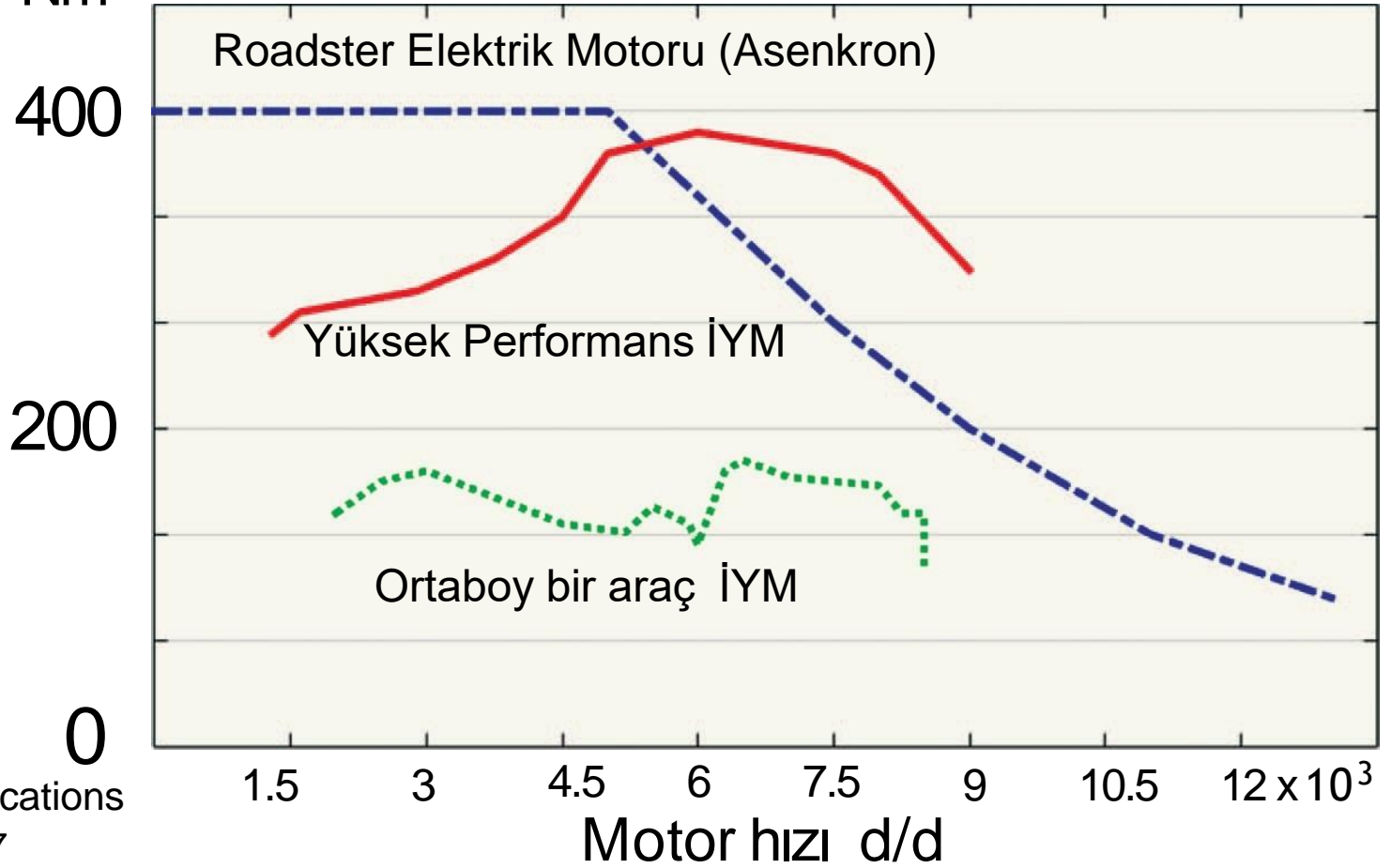

Motor Momenti

Nm

Elektrikli Araçlar Yeni Alanlar Açıyor

Elektrikli Tahrik ve Frenleme Sistemi

Elektrik Makinası, Generatör, Debriyaj, Dişli Kutusu, Fren Sistemi, ...

Haberleşme Mimarisi:

Telematik, CAN Bus, Lin Bus, Flex Ray, Anten, Elektromanyetik Uyumluluk

İnsan-Araç Arayüzü:

Yeni Kontrol kavramları, HMI, Sürücü Davranışı, Uyku vs ...

Araç Gövdesi:

Yeni Tasarımlar, Hafif Araç, Aerodinamik yapı, yeni malzeme vs

Enerji Sistemleri:

Li-Ion Batarya, Yakıt Pili, Süper Kapasitör, Volan vs...

Araç Dinamiği ve Yol Performansı

Bilgisayar Modelleme ve Hesapl, Sensör ve Ölçme, Menzil Hesaplamaları ve Optimum yol

Isı Kontrolü:

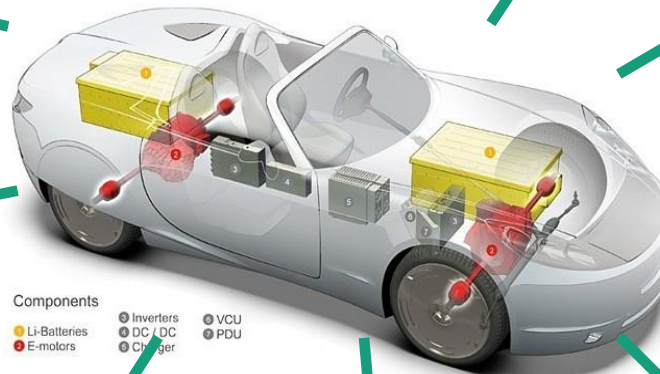
Isıtma, Soğutma, Havalandırma, Batarya Soğutması, Vs ...

Güç Elektronikliği:

Evirici, Doğrultucu, dc/dc çevirici, Kontrol Elektronikliği, Batarya Şarj Devreleri ve Kontrolü ...

Otomotiv Mekatroniği:

Elektrikli Direksiyon, Yedek Güç Sistemleri, Güç Elektronikliği Kompresörleri electric Compressors

OTOMOTİVDE BİLİŞİM ÇAĞI

ELEKTRİKLİ ARAÇLAR
BİLGİ TEKNOLOJİSİNE
DAHA İYİ UYUM SAĞLIYOR

AKILLI ARAÇLAR

- Yol kalitesini izliyor,
- Hızını, fren mesafesini ayarlıyor,
- Diğer araçları görüyor,
- Yayaları görüyor,
- Park edebiliyor,
- Trafik işaretlerini tanıyor,
- Trafik kurallarını öğreniyor,
- Enerji verimliliğini sağlıyor,
- Menzil hesabı yapıyor,
- Sürücüsünü izliyor,
- Kazayı haber veriyor ...vs

FUEL CELL EV

Elektrik Motoru,
Güç Elektroniği,
Kontrol Elektroniği
Soğutma ve
Aktarma Organları

Yüksek Gerilimli
Batarya

Hidrojen Tankı

Yakıt Pili

Mirai
Toyota

*2013 VW Report

IEEE Spectrum 2017

Elektrikli Araç ile ICE Araç Maliyetinin Karşılaştırılması

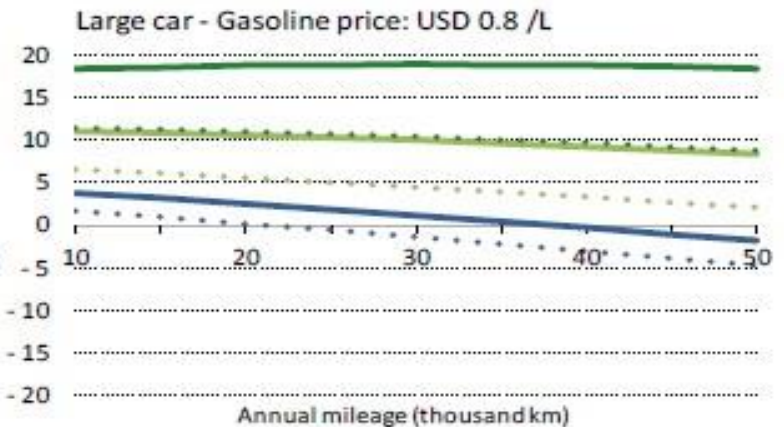
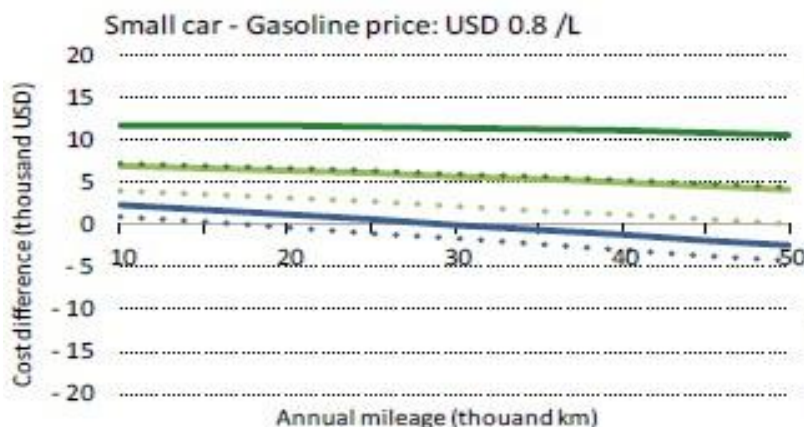
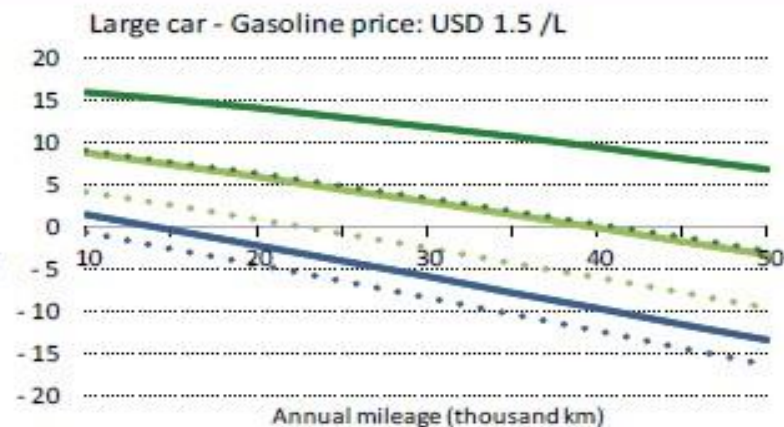
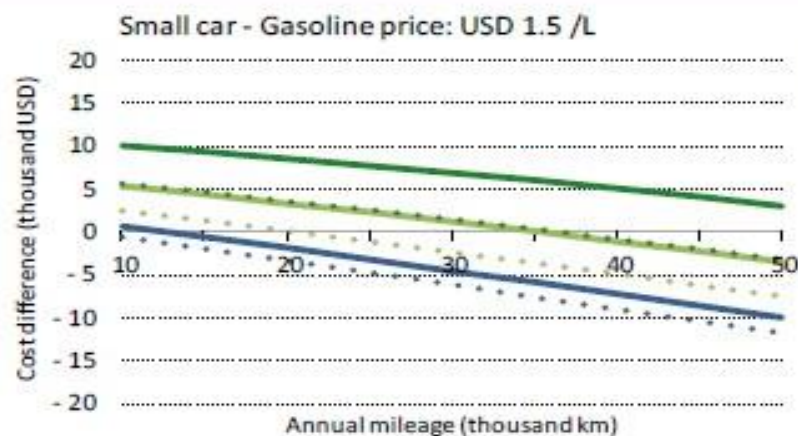
Küçük Araç: 85 kW, 0.20 kWh/km, ICE Araç 6.6 lt/100 km

Large Battery = 60 kWh , Current Battery = 40 kWh

Büyük Araç: 172 kW, 0.31 kWh/km, ICE Araç 10.3 lt/100 km

Large Battery = 93 kWh , Current Battery = 62 kWh

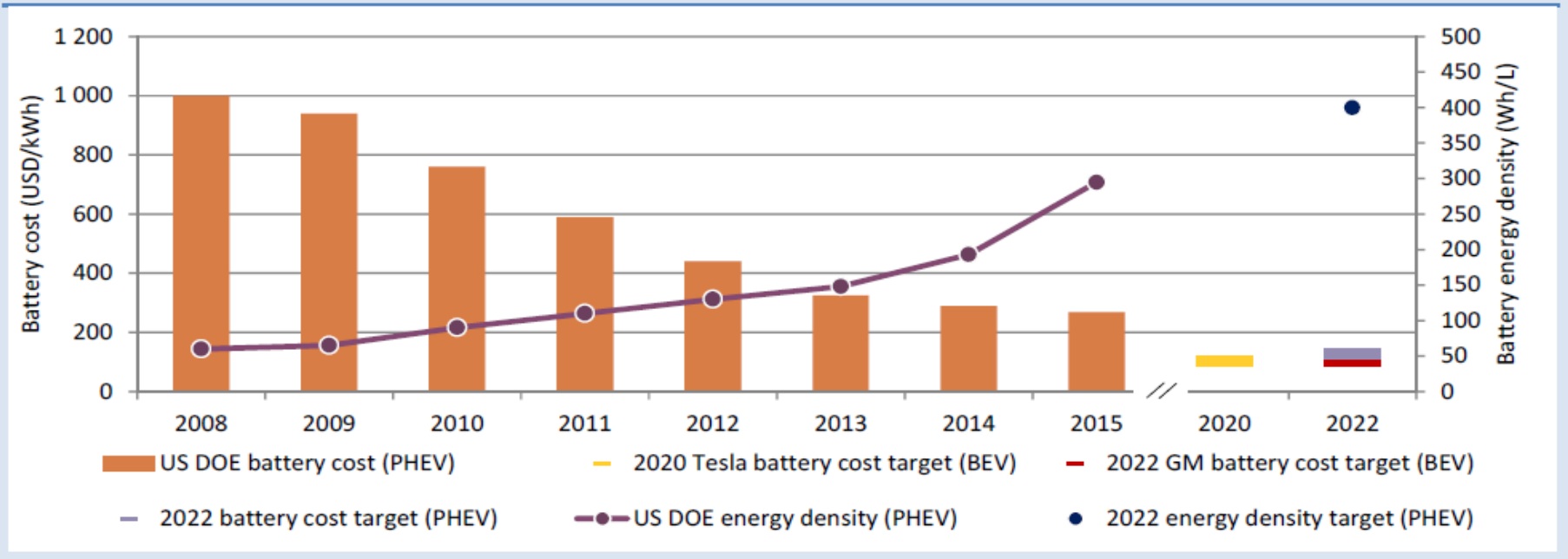
Elek. Fiyatı
12cent/kwh
ve +0.4 sarj

Battery price:
— 400 USD/kWh: Large battery   — 260 USD/kWh: Large battery   — 120 USD/kWh: Large battery
····· 400 USD/kWh: Current battery   ····· 260 USD/kWh: Current battery   ····· 120 USD/kWh: Current battery

Evolution of battery energy density and cost

Ali Şengür, Power Electronics in Automotivs, EEMKON Conference, 2017

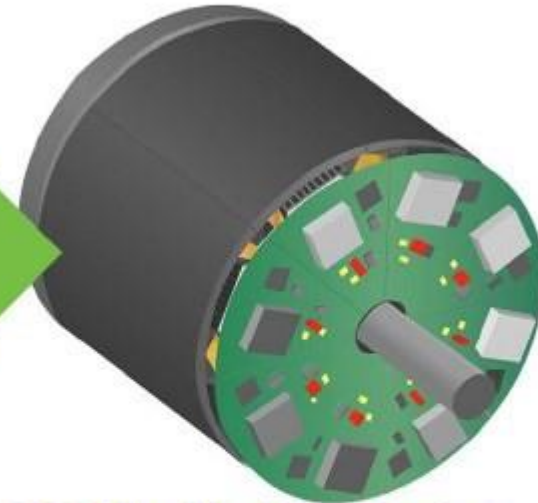
EV Everywhere Electric Drive Targets

U.S. DEPARTMENT OF
ENERGY

Energy Efficiency &
Renewable Energy

4X Cost Reduction
35% Size Reduction
40% Weight Reduction
40% Loss Reduction

2012 Electric Drive System

\$30/kW, 1.1 kW/kg, 2.6 kW/L
90% system efficiency

- Discrete Components
- Silicon Semiconductors
- Rare Earth Motor Magnets

EV
Everywhere

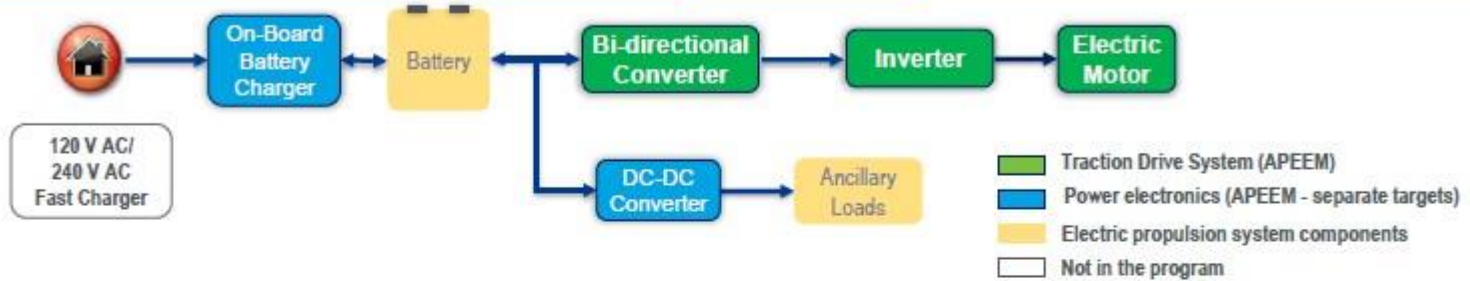
2022 Electric Drive System

\$8/kW, 1.4 kW/kg, 4.0 kW/L
94% system efficiency

- Fully Integrated Components
- Wide Bandgap Semiconductors
- Non-rare Earth Motors

APEEM Technical Targets

U.S. DEPARTMENT OF
ENERGY | Energy Efficiency & Renewable Energy

Traction Drive Systems (TDS)				
Impact	Reduce Cost	Reduce Weight	Reduce Volume	Reduce Energy Storage Requirements
Year	Cost (\$/kW)	Specific Power (kW/kg)	Power Density (kW/l)	Efficiency (%)
2010*	19	1.06	2.6	>90
2013	16	1.15	3.1	>91
2015	12	1.2	3.5	>93
2020	8	1.4	4.0	>94

Power Electronics (PE)		
(\$/kW)	(kW/kg)	(kW/l)
7.9	10.8	8.7
6.5	11.5	10.2
5	12	12
3.3	14.1	13.4
Electric Motors (EM)		
(\$/kW)	(kW/kg)	(kW/l)
11.1	1.2	3.7
9.5	1.3	4.8
7	1.3	5
4.7	1.6	5.7

Traction Drive System Requirements: 55 kW peak power for 18 sec; 30 kW continuous power; 15-year life

* 2010 traction drive system cost target met with GM integrated traction drive system; 2015 weight and size targets were also met

APEEM R&D – Advances Technologies & Reduces Cost

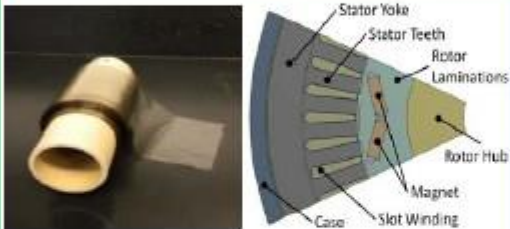
U. S. DEPARTMENT OF
ENERGY

Energy Efficiency &
Renewable Energy

Advanced
Materials Research

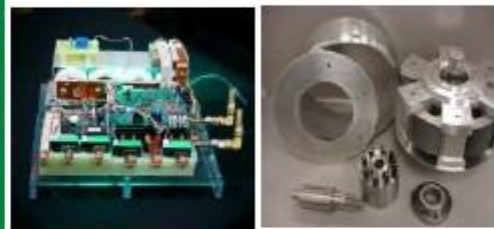
Architecture
Optimization

Traction Drive
Systems

Materials required for:

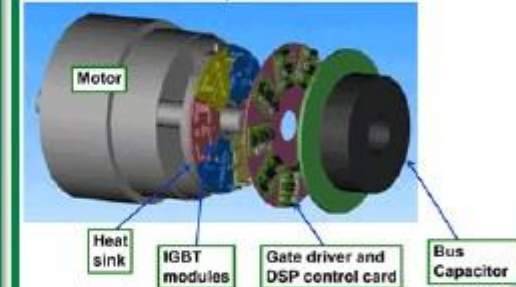
- High temperature operation
- Thermal conductivity
- Performance & reliability
- Manufacturing processes
- Cost reduction

Innovative designs optimize:

- Voltage
- Current
- Frequency
- Temperature
- Speed
- Cost reduction

EVMotor/inverter concept

Affordable, reliable systems:

- Integrate power electronics, motor, & cooling
- Modular & scalable designs
- Manufacturable technologies
- Improve performance

Battery Challenge

Battery advancements needed to enable a large market penetration of PEVs

2012 Battery Technology

\$500/kWh, 100 Wh/kg, 200 Wh/l, 400W/kg

Lithium-ion batteries in today's electric drive vehicles use a combination of positive active materials based on nickel, manganese, or iron; matched with a carbon or graphite negative electrode.

2022 Battery Technology

\$125/kWh, 250 Wh/kg, 400 Wh/l, 2000 W/kg

New battery technologies may meet the challenges of *EV Everywhere*. New concepts in lithium-ion technologies have the potential to double the performance and significantly reduce the cost. "Beyond lithium-ion" technologies (lithium metal, lithium-sulfur, and lithium-air) may also meet the challenge.

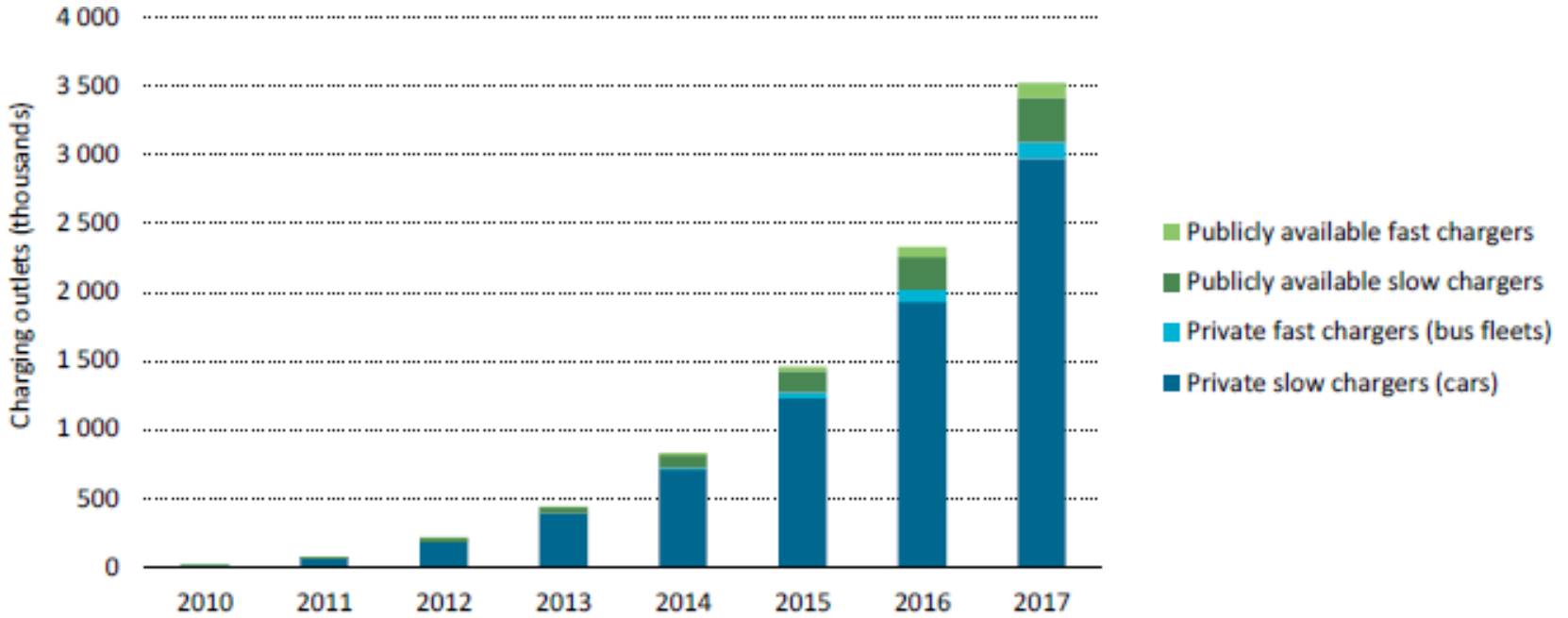
US Department Energy, Annual Progress Report for Advanced Batteries, August 2017

Charging Level	Setting	Supply Power	Representative Example	Where Charging Occurs
 AC Level 1	Residential/ Parking Lot 5 mi/hour @ 1.7 kW	120vac/20A (16A continuous)		RESIDENTIAL 2/3 of charging
 AC Level 2 (minimum)	Residential/ Commercial 10 mi/hour @ 3.4 kW	208/240vac/20A (16A continuous)		
AC Level 2 (maximum)	Commercial (up to) 60 mi/hour @ 19.2 kW	208/240vac/100A (80A continuous)		
 DC Level 1	Commercial up to 500v @ 80A dc (up to) 120 mi/hour @ 40 kW	208vac/480vac 3-phase (input current proportional to output power; ~20A-200A AC)		COMMERCIAL 1/3 of charging
DC Level 2	Commercial up to 500v @ 200A dc (up to) 300 mi/hour @ 100 kW	208vac/480vac 3-phase (input current proportional to output power; ~20A-400A AC)		

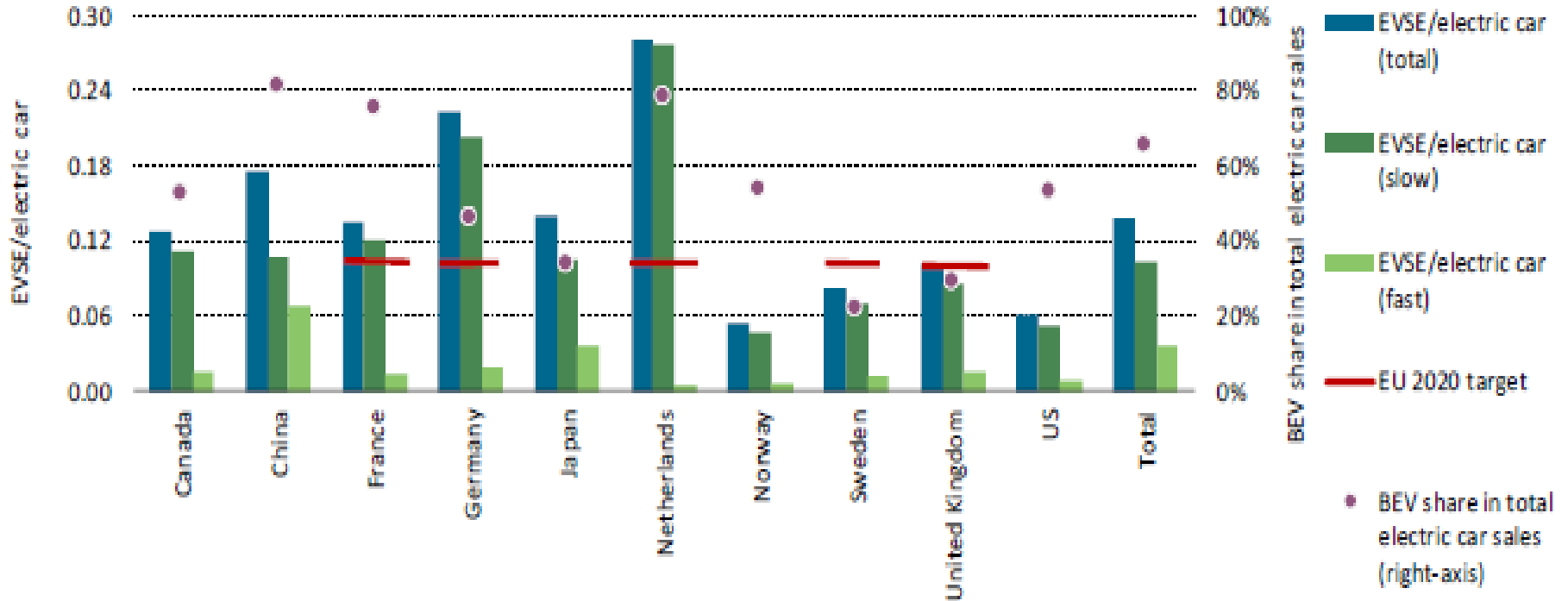
Ref: Grand Challenge Blueprint 2013

Dünyadaki Toplam Elektrikli Araç Şarj Noktaları 2010-2017

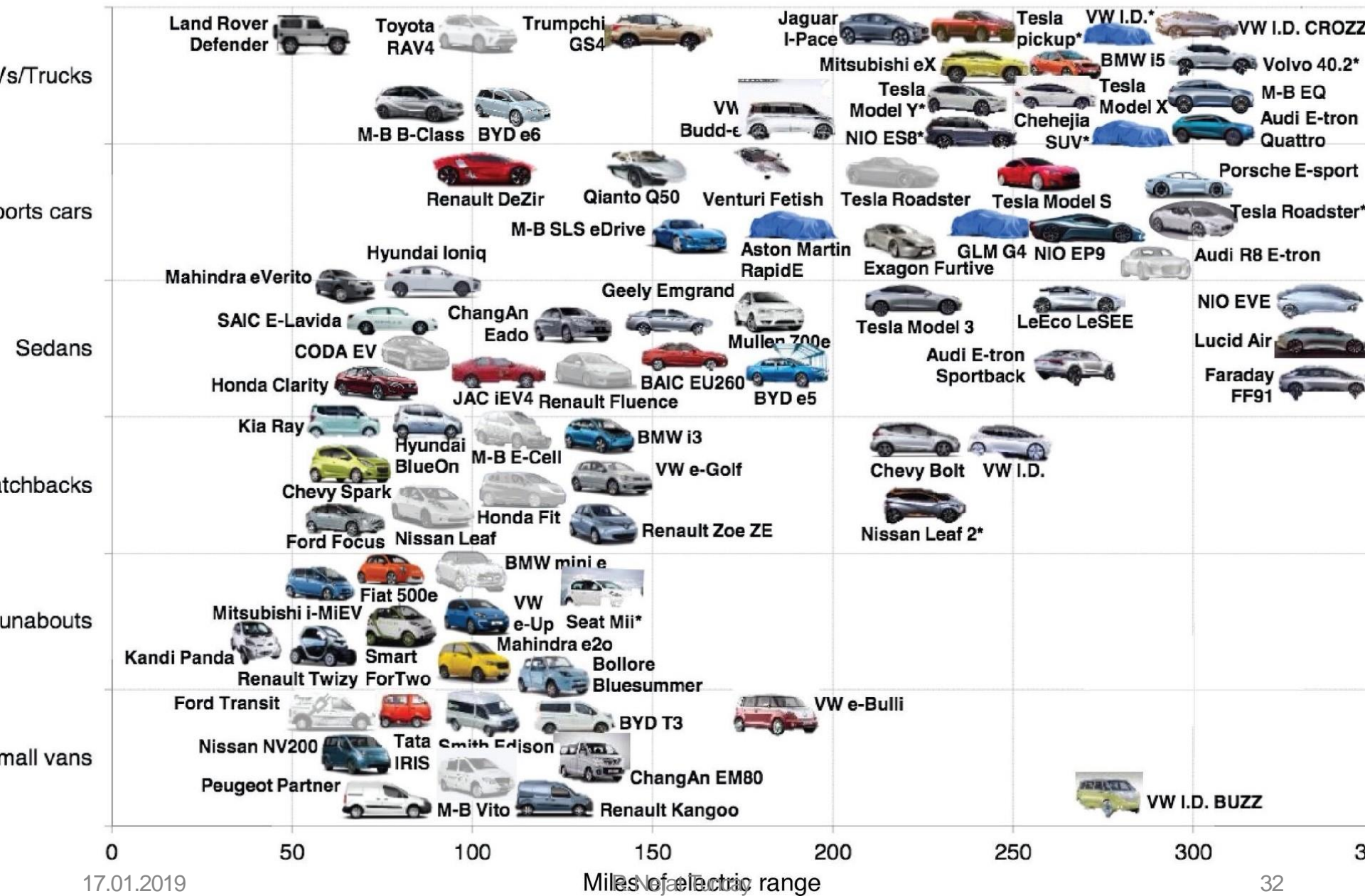
IEAGlobal Electric Vehicle Outlook 2018

2017 Yılında Araç Başına Düşen Şarj Noktalarının Sayısı

IEAGlobal Electric Vehicle Outlook 2018

Electric car models by style and range available through 2020

TEŞEKKÜRLER
R. Nejat Tuncay

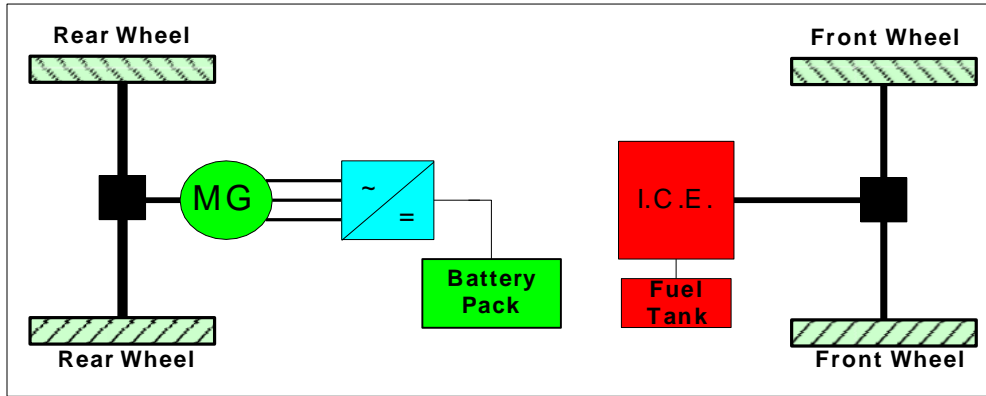

OKAN ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

OKAN ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

TOFAŞ-MAM- MEKATRO ELİT-2 EV PROJESİ 2004

FORD-MAM-İTÜ Parallel Hybrid EV (Through the Road) 2006

Parallel Hybrid EV
(Both front and rear axles
are propelled separately)
2008

OTOKAR Hybrid 160LE
(heavy-duty segment) Bus
2007

ASELSAN-TEMSA Elektrikli Otobüs

YERLİ TEKNOLOJİ

- elektrik motoru, (250 kW)
- motor sürücü birimi,
- araç kontrol birimi,
- sürücü gösterge paneli,
- güç kontrol birimleri,
- batarya yönetim sistemi
- Hızlı Şarj (8 dak)
- Menzil 70-80 km

OKAN ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

BOZANKAYA Elektrikli Otobüs

17.01.2019

R.Nejat Tuncay

40

OKAN ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

Derindere

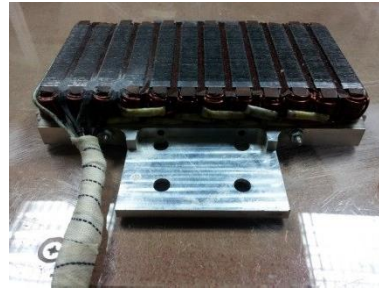
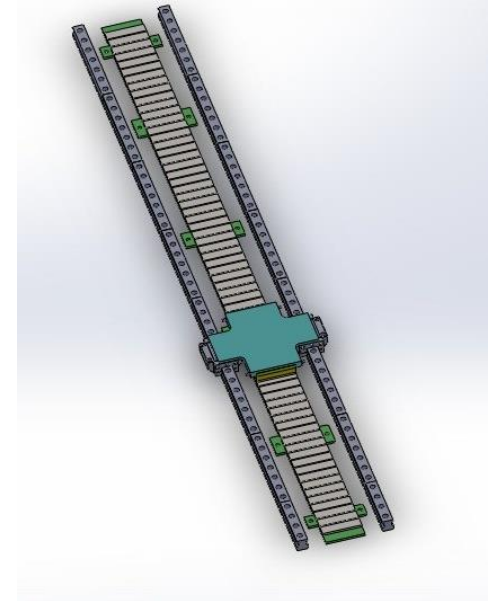
Renault

Tofaş

HEXAGON-KARSAN (New York) Taxi Project

- Tekerlek içine takılan fırçasız elektrik motorları, güç elektroniği ve kontrol sistemleri özel olarak tasarlanmış ve imal edilmiştir. Motorların laboratuvar deneyleri yapılarak ve araca entegre edilmiştir.

17.01.2019

R. Nejat Tuncay

43

NISSAN LEAF

Battery Energy (kWh): 40.0

DC Bus Voltage (V): N/A

Drive Type: N/A

Power Electronics: Inverter

Electric Motor Type: AC synchronous electric motor

Speed(km/h): N/A

Torque(Nm): 320

Power (kW): 110

Range (km): 241

Weight (kg): 1560

Price (\$): 35,998 – 41,998

2018 CHEVROLET BOLT

Torque(Nm): 361

Power (kW): 149

Range (km): 383

Weight (kg): 1625

Price (\$): 42,795

Battery Energy (kWh): 60

DC Bus Voltage (V): N/A

Drive Type: N/A

Power Electronics: Inverter

**Electric Motor Type: ACsynchronous
electric motor**

Speed(km/h): 145

BMW i3 RANGE EXTENDER

Torque(Nm): 249 + 56 for ICE

Power (kW): 125 + 28 for ICE

Range (km): 200 + 158 for ICE

Weight (kg): 1470

Price (\$): 43,395-49,295

Battery Energy (kWh): 33 + 9 L Fuel Tank

DC Bus Voltage (V): 353

Drive Type:

Power Electronics: Inverter

Electric Motor Type: Hybrid Synchronous + ICE

Speed(km/h): 150 (Top Speed)

TESLA MODEL S - P100 D

Battery Energy (kWh): 100

DC Bus Voltage (V): 350

Drive Type: Drive inverter with variable frequency drive

Power Electronics: Inverter

Electric Motor Type: 4 Poles AC Induction Asynchronous

Speed(km/h): 250

Torque(Nm): 649

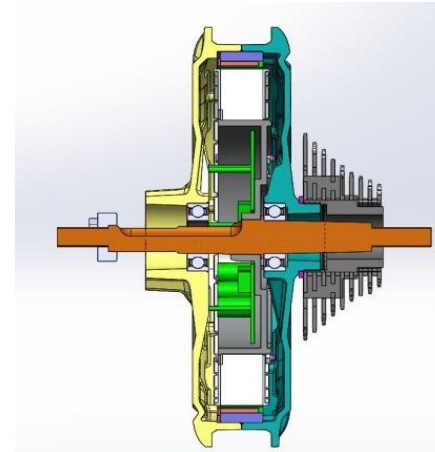
Power (hp): 503

Range (km): 572

Weight (kg): 2,241

Price (\$): 193,900

E-Bike Power Train 250W BLDC Machine

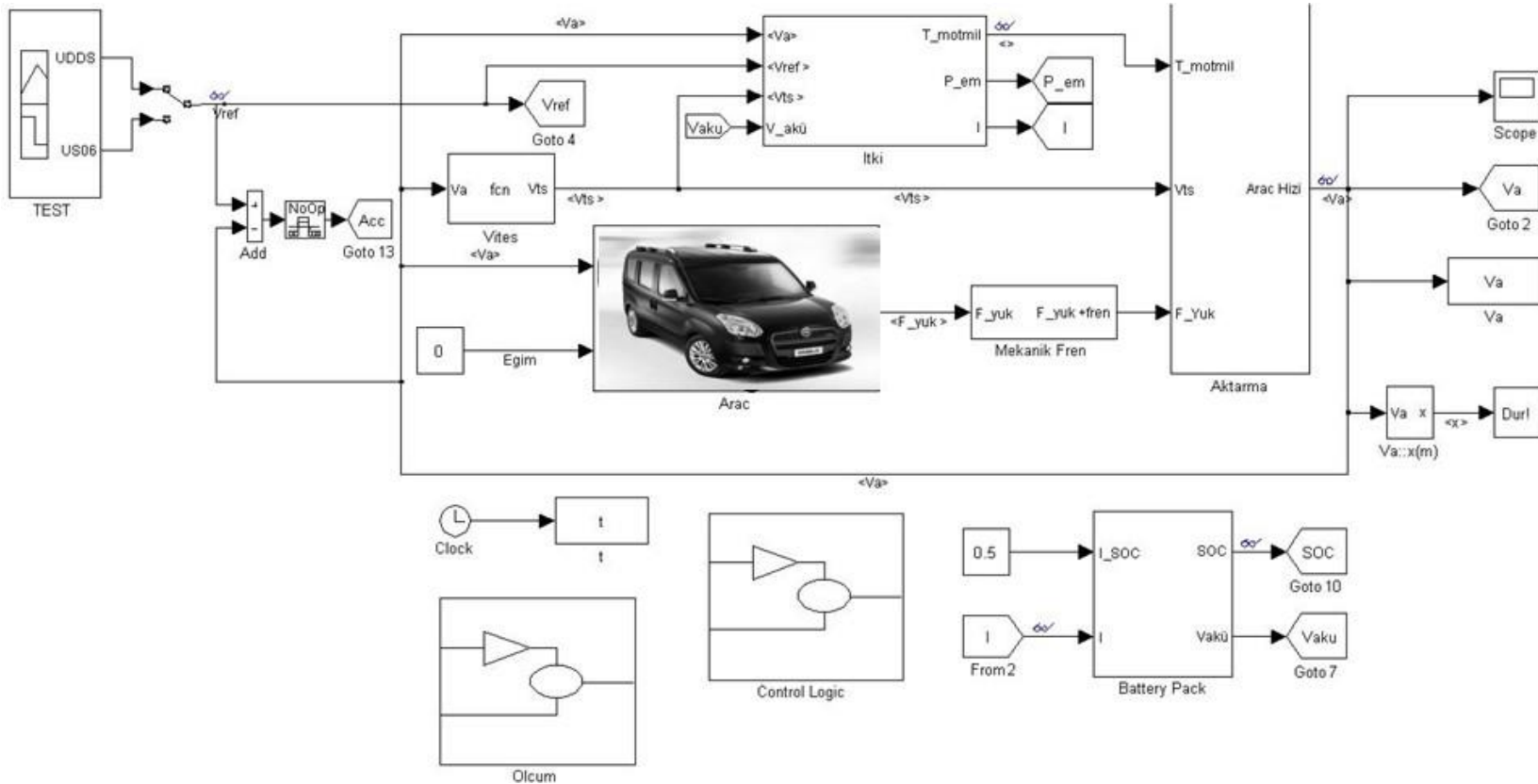

Hafif Hibrit Araç Projesi 2008-2010

- Bu çalışmada içten yanmalı motor miline entegre marş motoru ve alternatör olarak kullanılabilen sistem yerleştirilmiştir.
- Çalışmada tasarlanan sistem, ağır şehir içi trafığında maksimum fayda sağlarken, üreticiye ve kullanıcıya minimum maliyet getirmektedir.
- Seçilen sistem, aracı maksimum 20km/h hızla yaklaşık 2km tam elektrikli modda götürebilecek, dur çalıştır ve entegre marş motoru ve alternatör özellikli bir hafif hibrit elektrikli araçtır.
- Geliştirme maliyetlerini düşük tutmak ve uygulama olanağını arttırmak üzere, mevcutta içten yanmalı motor uygulaması bulunan bir araç (FIAT Doblo) seçilmiştir.

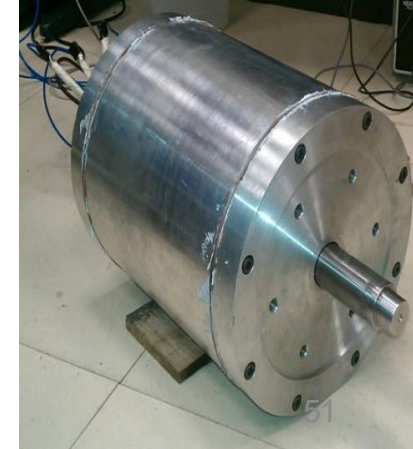

Hafif Hibrit Araç Projesi 2008-2010

Özgün EPT (Electric Power Train) Geliştirme Projesi

Proje Amacı : Yakın gelecekte otomobil pazarını ele geçirmeye başlayacak olan elektrikli araçlar konusundaki bilgi ve birikimini artırılması ve seri üretime uygun bir prototip araç sistemi geliştirilmesi amaçlanmıştır.

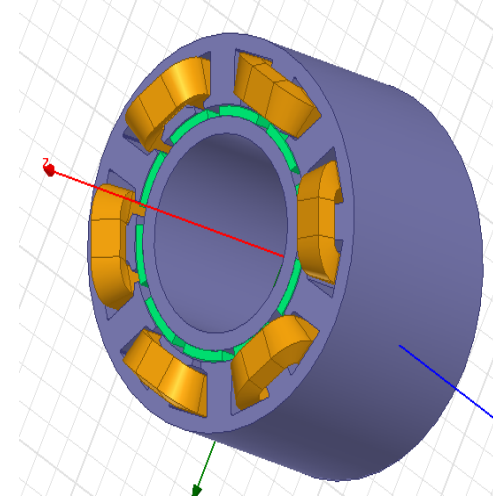
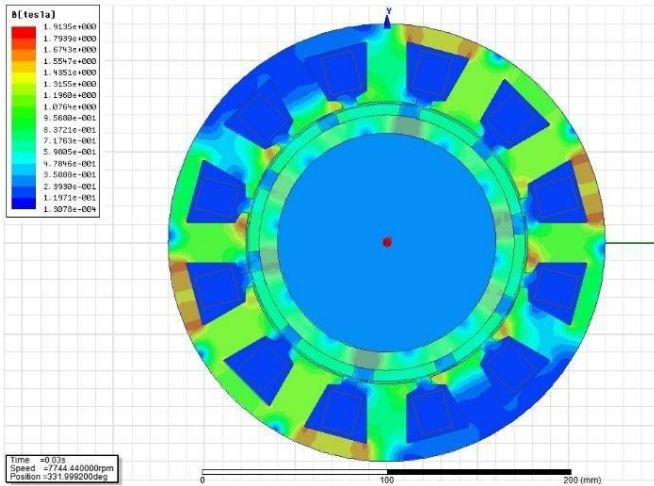
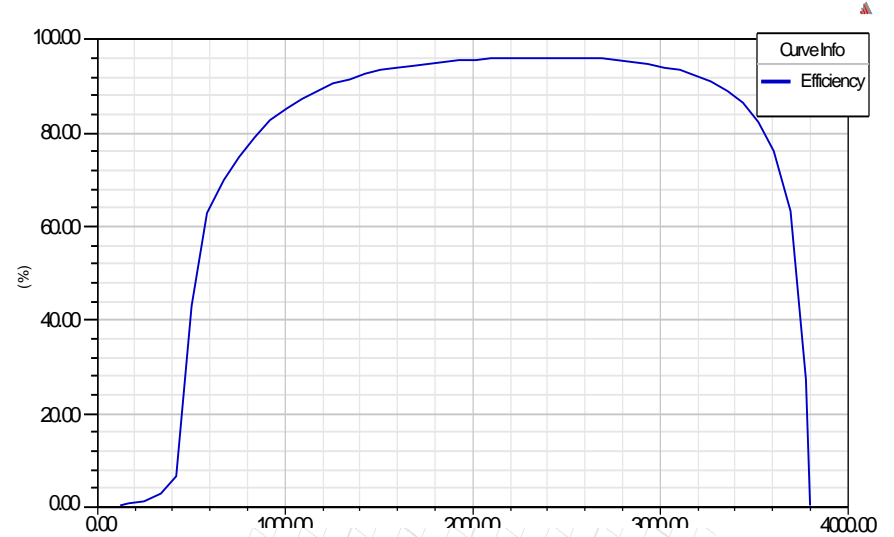
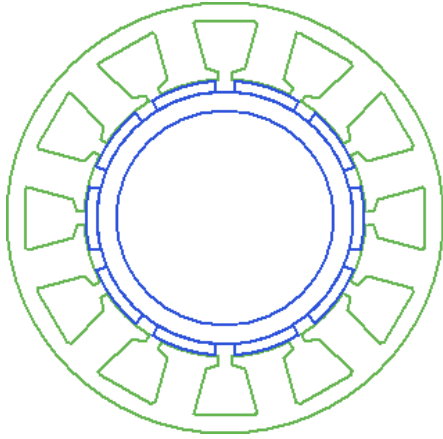

TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.

Motor Tasarımı

Elektrikli Araç Geliştirme Çalışmaları (Devam)

Proje Adı: Alternatif Sürüş Sistemleri: Hub (Tekerlek İçi) Motor ile TTR Hibrit Araç Geliştirme (TEYDEB 1501)

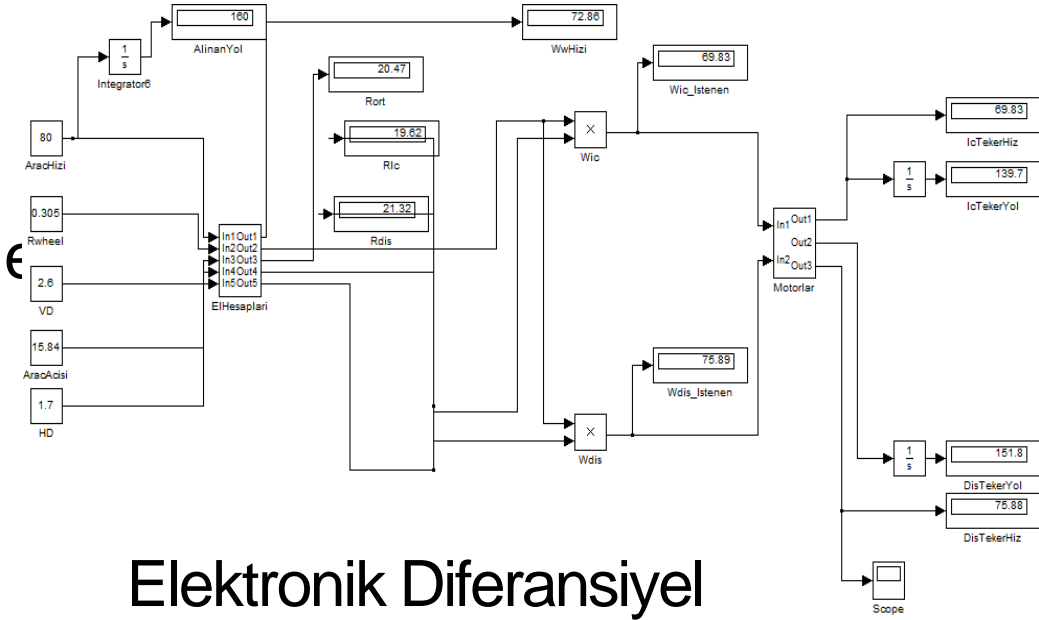
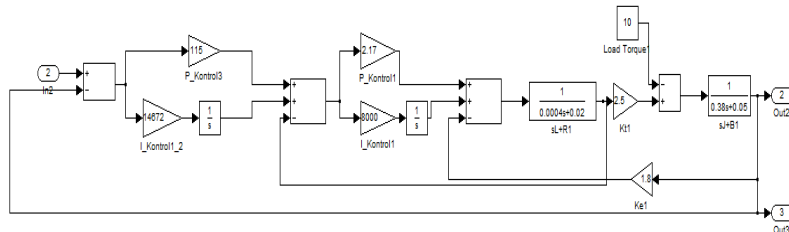
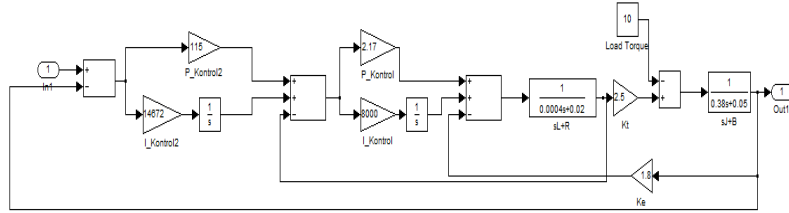
Tekerlek içi doğrudan sürüş tahrik sistemi konseptinin uygulanması ve elektrikli araçlarda kullanılmak üzere alternatif bir sistemin geliştirilmesi, hibrit çalışma

Proje İşbirlikleri : İTÜ, Mekatro Mekatronik Sistemler A.Ş.

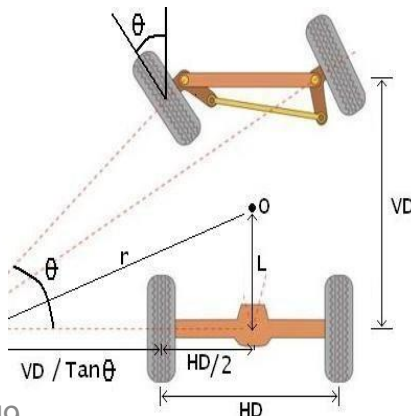

Elektronik Diferansiyel Çalışmaları

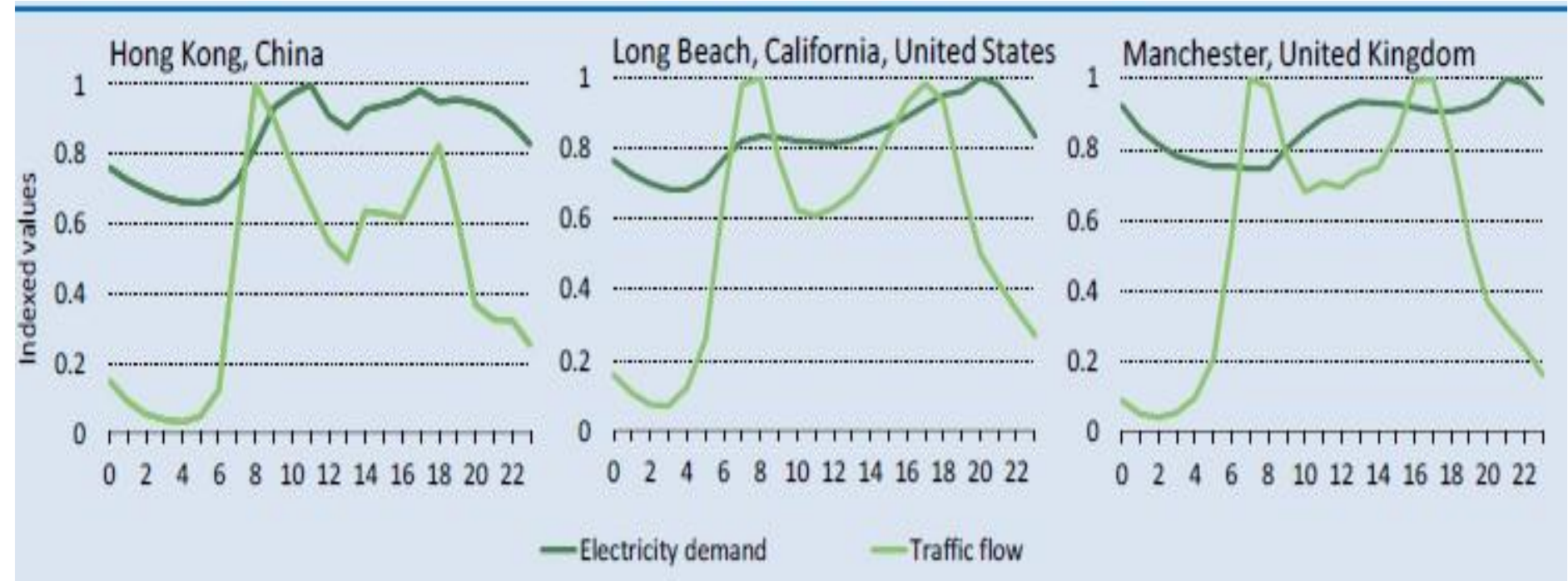

Motorların SIMULINK Modeli

Elektronik Diferansiyel Modeli

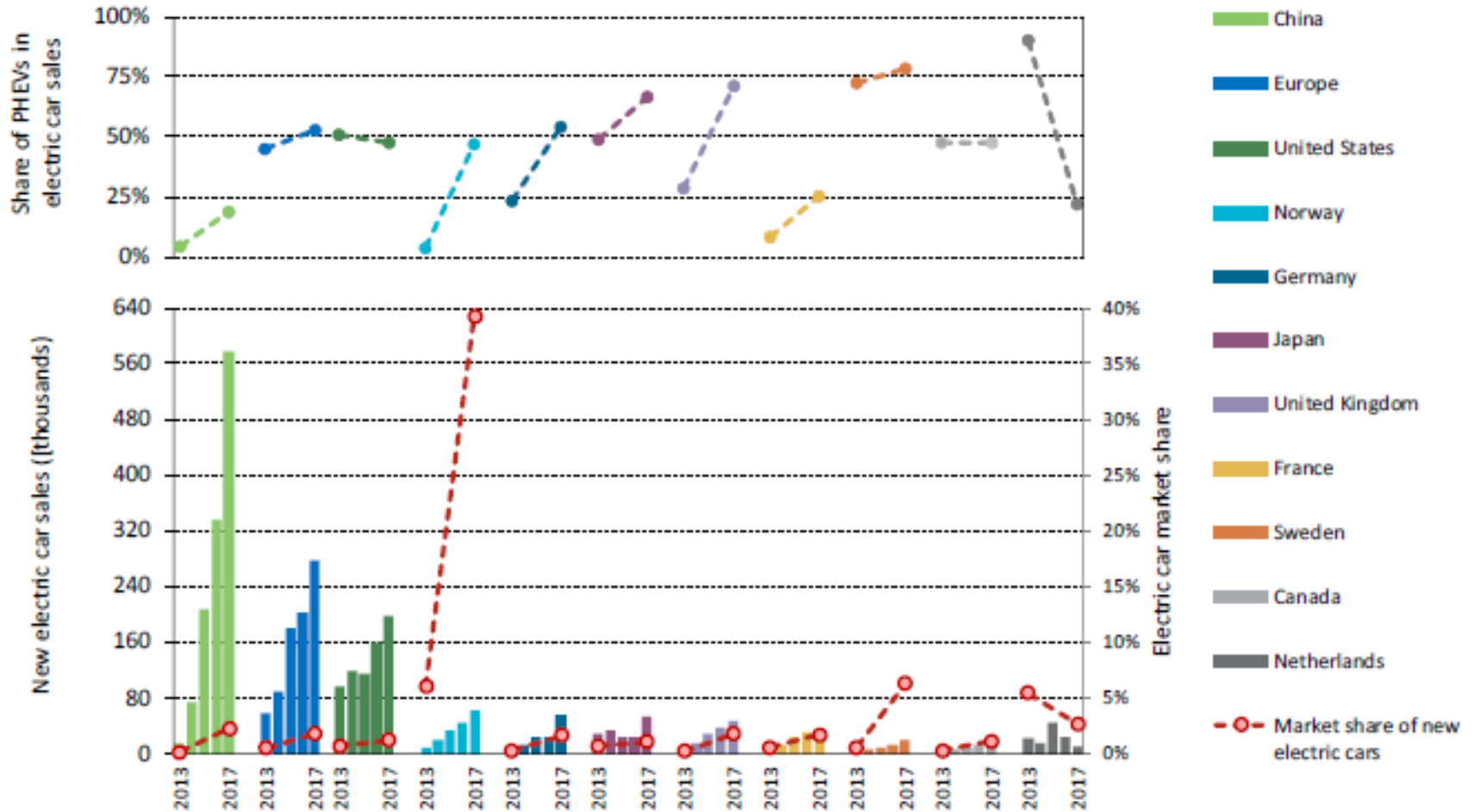

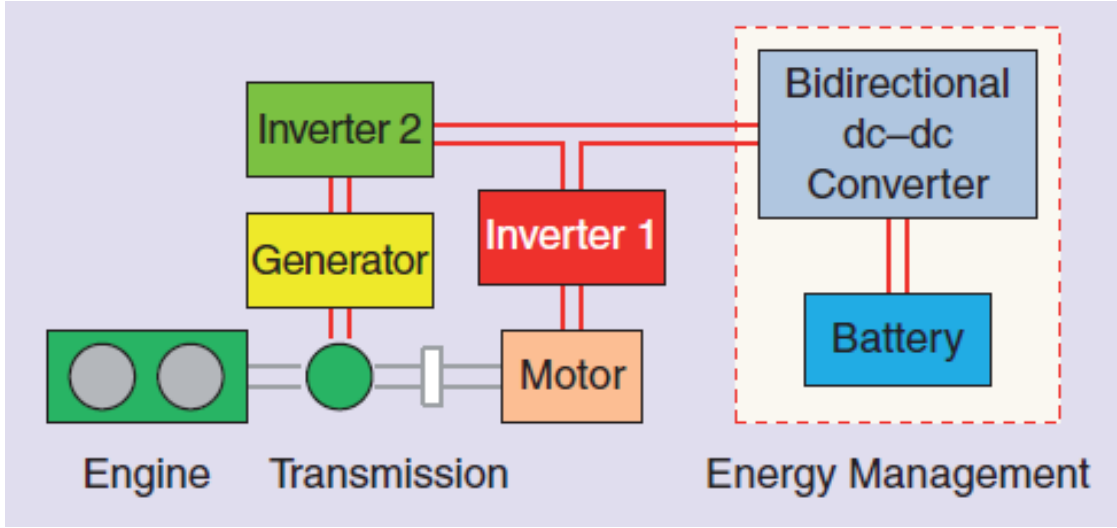
Üç Şehirdeki Trafik Yoğunluğu ve Elek Araçların Elektrik Talebi

IEA Global Electric Vehicle Outlook 2018

(Global EV Outlook 2018, IEA)

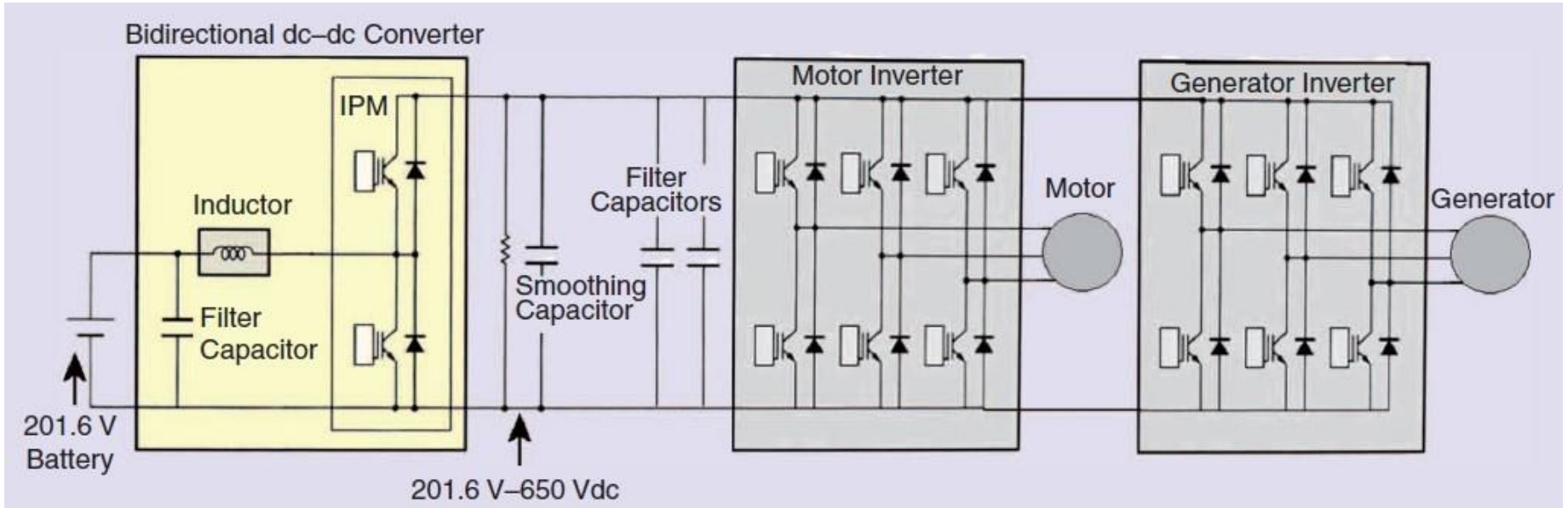

GÜÇ ELEKTRONİĞİ

a) Hibrit Araç Blok Gösterim

b) Devre şeması

- 2017 itibariyle küresel olarak yaklaşık 3.1 milyon elektrikli binek aracına ek olarak, 250 bin elektrikli hafif ticari araç bulunmaktadır.
- Yalnızca 2017 yılında 1.1 milyon elektrikli araç satılmıştır.
- 2030 yılında dolaşımdaki elektrikli araç sayısı 240 milyon ile toplamın %14 üne ulaşacaktır.
- Önümüzdeki 2 yıl içerisinde 340 yeni Elektrikli Araç modeli piyasaya çıkacaktır. (Mc. Kinsey, Kersten Heineke)

Taşıtların Atmosfere Saldıkları CO₂

ICE : 150 - 180 g/km

2012 EU Target: 130 g/km

Toyota Prius: 104 g/km

Dizel HEV (Planned): 90 g/km

EV (BEV): 0 g/km *Is it really zero?*

For EU-27 (EU-27 mix 2010, %27 nükleer, %20 renewable, %53 fossil)

85-105g CO₂/km

For Italy (2010 yılı, %11 nükleer, %20 renewable, %69 fossil)

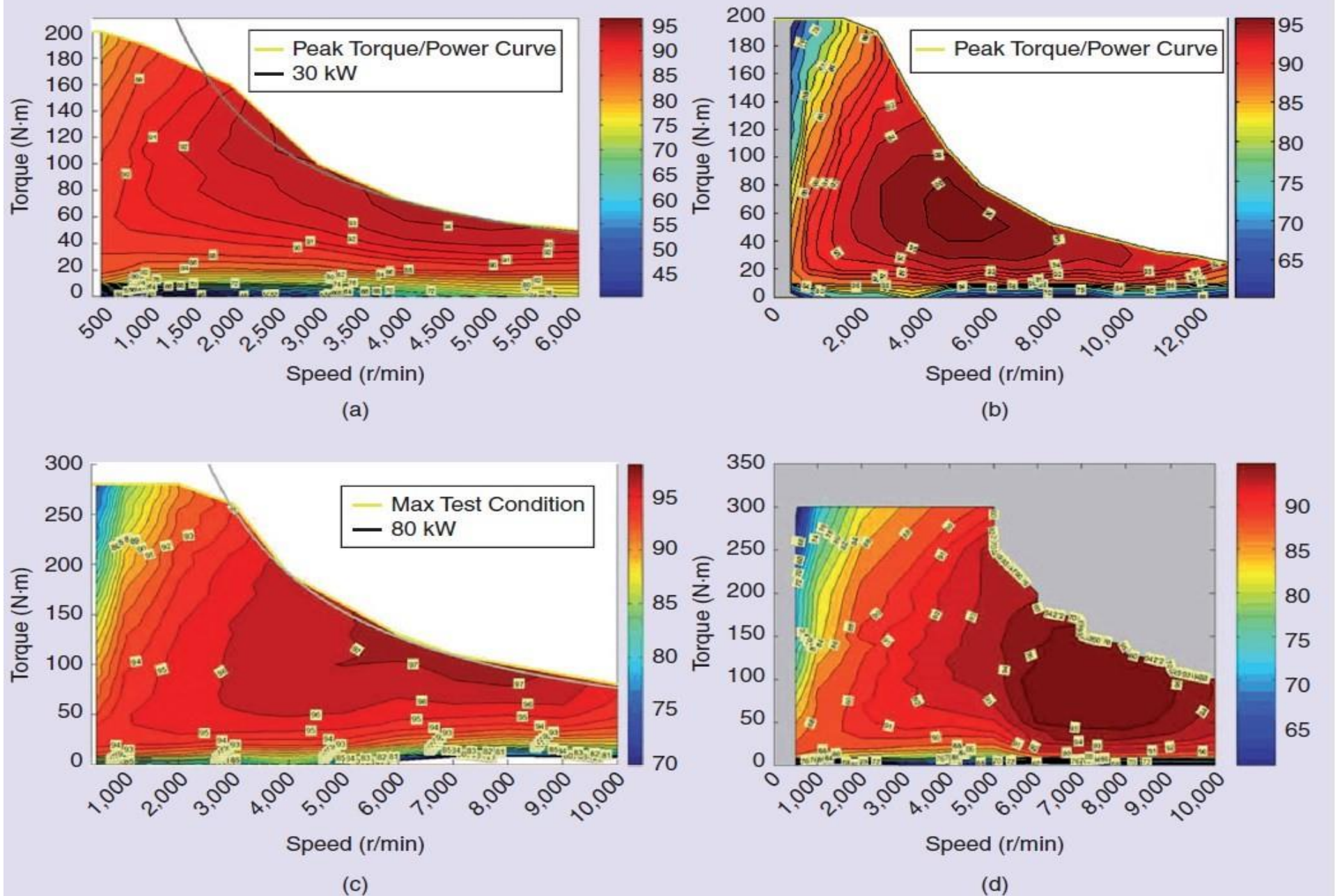
120-140g CO₂/km

For France (2010 yılı, %75 nükleer, %20 renewable, %5 fossil)

20-25g CO₂/km

For Turkey (2017 yılı, % 30 Renewable, % 70 fossil) *BP,

61.3 g CO₂/km

FIGURE 3. Efficiency maps of several IPM motors in EVs/HEVs [9], [12], [13]: (a) 2011 Sonata, (b) 2010 Prius, (c) 2012 Nissan Leaf, and (d) 2008 Lexus LS 600h.

- GÜÇ ELEKTRONİĞİNDE DEVRİM OLUŞUYOR
SiC (Silicon Carbide) ve GaN (Gallium Nitride)
temelli Geniş Band Yarıiletken (WBG)
anahtarlar geliştiriliyor
  - İletim dirençleri düşük
  - Anahtarlama kayıpları düşük
  - Anahtarlama frekansları yüksek (hızlı iletim ve kesim özelliği)
  - Yüksek sıcaklığa dayanımlı

ELEKTRİKLI ve HİBRİT ARAÇLARDAKİ ANABİLEŞENLER

- TAHRİK SİSTEMLERİ (İtki)
  - Elektrik Makinası
  - İçten Yanmalı Motor
  - Güç Elektroniği Devresi
  - Kontrol Donanım ve Yazılımı

ELEKTRİKLİ ve HİBRİT ARAÇLARDA ANA BİLEŞENLER (Devam)

- ENERJİ DEPOLAMA SİSTEMLERİ
  - Batarya
  - Hidrojen (Yakıt Pili)
  - Süper Kapasitör
  - Volan
  - Petrol (Hibrit veya Menzil Artırıcı)

ELEKTRİKLİ ve HİBRİT ARAÇLARDA ANA BİLEŞENLER (Devam)

- ARAÇ KONTROL, HABERLEŞME VE SÜRÜŞ DESTEK SİSTEMLERİ
  - Sürüş Kontrol Sistemi (Donanım-Yazılım)
  - Gövde Fonksiyonları Kontrol Sistemi (Donanım Yazılım)
  - Araç İçi Haberleşme Sistemi
  - Araç Dışı Haberleşme Sistemi (V2X, araçlar arası ve yol kontrol sistemi ile haberleşme)
  - Sürücü Destek Sistemleri ve Sürücüsüz Araçlar

İçten Yanmalı Motorlu ve Elektrikli ve Hibrid Elektrikli Araçların CO₂ Salımı

VW Report, 2013, US Branch

OKAN ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

IEA Global Electric Vehicle 2018 Outlook

17.01.2019

R. Nejat Tuncay

66